

משרד החינוך והתרבות חוזר המנהל הכללי

הוראות קבע, הוראות שעה והודעות

כ"ט במרחשוון התשמ"ז • ירושלים • 1 בדצמבר 1986

חוזר מז/4, סעיפים 127-162

עמוד

למוסדות החינוך העל יסודיים (כולל חטיבות הביניים)
150. בחינות בגרות באנגלית בעליפה התשמ"ז (1987) 25
151. "תרבות הדיבור בלימוד האנגלית" 25
152. הרחבת רשיון הוראה לאנגלית מכיתה י' לכיתה י"ב 26
153. מבחני גמר לתלמידי כיתות י"ב (בנים) בכוש גופני 26
154. דפי נוסחאות במתמטיקה לרמות 4 ו-5 יחידות לימוד 27
155. טופס ת-1 לבחינות בע"פ בתלמוד ובתושבע"פ - בתיספר על יסודיים דתיים 27
156. הגבורה היהודית במלחמת העולם השנייה - חידון בינלאומי 28
157. העלייה לדקל אבשלום 28
158. ציון סופי לעבודת גמר צמודה 28
159. "תכניות ייחודיות" בחטיבה העליונה 28
160. תכנית מניעה חינוכית, "אלכוהול ושכרות", מאת ד"ר שושנה וייס 29
161. תיקוני טעויות בחוברת "מתכונות הלימודים ותכנית הבחינות בהיסטוריה בחטיבה העליונה" - מהדורה מתוקנת, ירושלים, התשמ"ז (1986) 29
162. תיקון למפתח ההערכה לחיבור עברי 29
נספחים
נספח א: מפרסומי משרדנו 30
נספח ב: נוסחות במתמטיקה 32
נספח ג: הסכם קיבוצי 36
נספח ד: שידורי הרדיו לבתי הספר, שליש ב', התשמ"ז 39
נספח ה: ביבליוגרפיה מוערת נבחרת (62) 45
נספח ו: מרכז ההסברה * שירות הפרסומים 47
נספח ז: מאווררים בחדרי הכיתות 48

עמוד

לכל מוסדות החינוך
127. היחידה לחינוך, לדמוקרטיה ולדריקיום 3
128. כנסי מנהלים בנושאי החינוך הסביבתי 3
129. טיפול פסיכולוגי על ידי מי שאינו פסיכולוג 3
130. פרישה לקצבה 4
131. "החזרה בתשובה" 4
132. אישור לומדות המיועדות לבתי הספר 4
133. מחשבים בחינוך - עדכון ושינוי 7
134. פרסומים וחוגים מטעם היחידה לפעולות נוער במכון ויצמן למדע 14
135. מלגות למורים לאנגלית - קורסי קיץ באנגלית 15
136. עלון למחנכים: "חינוך על הפרק" 15
137. הספר "מסע אל תוך עצמנו" 15
138. מפתח לכתבי עת בעברית, 1985, 2 כרכים 15
139. תחרות לציורי ילדים על ירושלים 16
140. מקדמות לבתיספר-שדה ולאכסניות נוער 17
141. הכינמת 17
142. הצגות לילדים ולנוער 21
143. תיקון טעות בסעיף 85 בחוזר מז/3, "הסברת המשטרה לתלמידי בתי הספר" 22
144. "מבחני קריאה", רשימה מוערת לשימוש של המורים 23
145. פעילויות בנושא "הבטיחות בדרכים" 23
146. התו מת הציבור ע"י תלמידים 24
147. מוזיאון בית הגדודים בנתניה - תיקון טעות 24
148. יובל החמישים להתיישבות "חומה ומגדל" 24
149. כינוס ארצי של המורים למדעי הטבע 24

לכל מוסדות החינוך

127. היחידה לחינוך, לדמוקרטיה ולדו־קיום

במזכירות הפדגוגית הוקמה יחידה לחינוך לדמוקרטיה ולדו־קיום.

מטרות היחידה הן אלה:

- א. ליזום פעילות מערכתית ולעודד יזמות לחינוך, לדמוקרטיה ולדו־קיום כמרכיב קבוע בתכניות ההוראה והחינוך.
 - ב. ללוות את הפעילות הזו ואת הפעילויות הקיימות במשרדנו ומחוצה לו בהנחיה רעיונית ופדגוגית, על יסוד העקרונות שבחוזר מיוחד ה' (התשמ"ה), "חינוך לדמוקרטיה".
 - ג. לקיים תהליך הערכה על הפעילויות השונות כדי לאפשר את שיפורן.
- עובדי היחידה הם יצחק שפירא (מרכז), יהודה בין, ראובן גרבר ואורה קדר.
- עובדי־חינוך ומוסדות־חינוך מכל המגזרים מתבקשים לפנות בהצעות, ביזמות, בדיווחים, בשאלות ובמשאלות לכתובת זו: היחידה לחינוך, לדמוקרטיה ולדו־קיום, המזכירות הפדגוגית, משרד־החינוך והתרבות, רח' דוד המלך 8, ירושלים. ובטלפון: 02-238324, 02-238319, 02-238318.

128. כנסי מנהלים בנושאי החינוך הסביבתי

בחודשים מרחשוון-אדר (נובמבר-מרץ) ייערכו בכל המחוזות כנסי מנהלים בנושאי החינוך לאיכות החיים והסביבה. זאת במטרה להגביר את הפעילות בנושאים אלה ולהסביר את השימוש בחוברות ארגון הלמידה בחינוך סביבתי בבית הספר היסודי ובחטיבת הביניים, שהופצו על ידי האגף לתכניות לימודים.

129. טיפול פסיכולוגי על ידי מי שאינו פסיכולוג

על פי חוק הפסיכולוגים תשל"ז-1977 עיסוק בפסיכולוגיה הוא "עיסוק מקצועי כמשלח יד באבחונם ובהערכתם של עניינים ובעיות בתחום הנפשי, השכלי וההתנהגותי של בני אדם, וכן טיפול, שיקום, ייעוץ והדרכה בנוגע לעניינים ולבעיות כאמור, הנעשים בדרך כלל בידי פסיכולוג" (סעיף 1 לחוק האמור).

המחוקק קבע, ששירותים מסוג זה יינתנו אך ורק על ידי פסיכולוג, דהיינו על ידי אדם הרשום בפנקס הפסיכולוגים כחוק. עיסוק בפסיכולוגיה ללא רשיון והעסקה בפסיכולוגיה של אדם ללא רשיון הן עבירות פליליות על פי החוק הנ"ל. הכוונה לאנשים היכולים לעבוד במשרד במעמד שונה: שכירים, נותני חוות דעת פסיכולוגית, יועצים ומדריכים מן החוץ וכיוצא בזה.

חוק הפסיכולוגים מכיר בשלוש רמות מקצועיות:

- א. פסיכולוג רשום בפנקס הפסיכולוגים
- ב. פסיכולוג מומחה באחד מ־4 תחומי המומחיות - חינוכית, קלינית, חברתית-עסוקתית ושיקומית (בקרב אף תיתוסף מומחיות התפתחותית)

ג. פסיכולוג מומחה-מדריך.

בכל מקרה של התקשרות עם פסיכולוג לאחת מן המטרות שנמנו לעיל יש לדרוש מכנו להציג תעודה על רישומו ו/או על מומחיותו מטעם משרד הבריאות, הממונה על ביצוע חוק הפסיכולוגים בישראל. זאת כדי למנוע קבלת שירות בלתי מקצועי ולעתים בלתי מהימן מ"יועצים" למיניהם, היוצרים בציבור רושם מוטעה שהם פסיכולוגים, ואין הדבר כך.

130. פרישה לקצבה

- א. עובדי הוראה במוסדות חינוך רשמיים שיגיעו לגיל 65 – על פי הרישום בתעודת הזהות – לפני ז' באלול התשמ"ז (1.9.87), ואשר השלימו עשר שנות שירות לפחות, חייבים לפרוש לקצבה בסוף שנת הלימודים הזאת.
 - ב. מורים במוסדות חינוך רשמיים שיגיעו לגיל 60 – על פי הרישום בתעודת הזהות – לפני התאריך הנ"ל, רשאים לפרוש בסוף שנת הלימודים הזאת, אם השלימו עשר שנות שירות לפחות.
 - ג. גננות בגני ילדים רשמיים, שתגענה לגיל 57 – על פי הרישום בתעודת הזהות – לפני התאריך הנ"ל, רשאיות לפרוש לקצבה בסוף שנת הלימודים הזאת, אם השלימו עשר שנות שירות לפחות.
 - ד. עובדי הוראה העומדים לפרוש לקצבה בהתאם לסעיפים דלעיל יפנו ללשכת מחוז עבודתם לא יאוחר מ"כ"ט בטבת התשמ"ז (30.1.87), כדי למלא טופס תביעה לגימלה.
- משרד החינוך והתרכות לא יהיה אחראי לעיכוב כלשהו שיחול בכיצוע תשלום הקצבה לעובד הוראה שיגיש את טופס התביעה לגימלאות לאחר מועד זה.

131. "החזרה בתשובה"

- כדי להסיר כל ספק, ברצוננו לסכם את ההוראות בנושא:
1. יש לאפשר ייצוג לדעות השונות הקיימות בחברה הישראלית, בתנאי שהן מובעות בצורה תרבותית, ואינן נוגדות את חוקי המדינה.
 2. בבתי הספר הממלכתיים אין לאפשר שום פעולה שיש בה משום הטפה למה שקרוי "חזרה בתשובה", לא בשיעורי יהדות ולא במסגרות אחרות. יש להקפיד כי מורה או מרצה אורח המוזמן לבית הספר לא יטיף לחזרה בתשובה.
 3. בכל מקרה שבו מוזמן מרצה אורח להופיע בפני תלמידים בבית הספר, חייב נציג מטעם בית הספר להשתתף בפגישה.
 4. הוראה זו מבטלת את האמור בחוזר מ/10, סעיף 317, ובחוזר מ/1, סעיף 48.

132. אישור לומדות המיועדות לבתי הספר

א. הגדרות

1. לומדה היא יחידת הוראה בודדת, או כמה יחידות הוראה, ועזרי הלמידה הנלווים המיועדות ללמידה בסיוע מחשב.

2. לומדה המיועדת לבית הספר היא לומדה שמטרתה השתלבות בתהליך הסדיר של ההוראה-הלמידה בבית הספר, במסגרת השיעורים הרגילה או במסגרות אחרות בתחום בית הספר. הדברים אמורים לגבי לומדות מסוג הוראה, תרגול, סימולציה, משחקים לימודיים, אבחון, תכניות וכד'.
3. לומדה מאושרת היא לומדה שנבדקה על ידי גוף שהוסמך על ידי משרד החינוך והתרכות והממלאת את התנאים ואת התכונים שלהלן:

(א) היא כוללת נושאים הקשורים: (1) לחומר הלימודים, חובה בחירה ורשות, באופן ישיר; (2) להרחבה, להעמקה ולהעשרה בתחומים הקשורים לנושאי הלימודים מעבר לתחומי החובה או לשם כירור של בעיות ומושגים או לשם תוספת תרגול ואימון; (3) להפעלה ולתרגול של מיומנויות שונות הקשורות באופן ישיר או עקיף למיומנויות הנדרשות מהתלמיד בתחומים הלימודיים והחברתיים בבית הספר.

(ב) היא מתאימה למטרות החינוך בישראל, כפי שהן מוגדרות ב"חוק חינוך ממלכתי תשי"ג".

(ג) היא תואמת את עקרונות החינוך וההוראה המקובלים במערכת (כגון תכניות הלימודים וערכה מבחינה פדגוגית בידי איש חינוך).

(ד) היא תואמת את המוסכמות החינוכיות-החברתיות ואת האידיאלים של המערכת. אין בה ייצוג סטריאוטיפי של שני המינים, של עדות, של תרבויות ושל תפוצות ישראל, וכן של עמים, דתות, גזעים והשקפות ומקצועות העבודה וכיוצ"ב. אם כל אלה מיוצגים בלומדה, יהיה ייצוגם נאות.

(ה) היא מדויקת, מעודכנת ועברה ייעוץ מדעי על ידי מדען או על ידי בר סמכא אחר.

(ו) היא כתובה בלשון תקינה וערוכה בידי לשונאי.

(ז) מצורף אליה מדריך למורה, מדריך וחומר עזר לתלמיד, תיעוד התוכנה ותיעוד הלומדה (הכול לפי הצורך). בין השאר יובהרו בתיעוד זה מטרותיה האופרטיביות של הלומדה ודרכי השימוש בה.

(ח) עיצובה נאה והולם את דרכי החינוך וההוראה, ומאפשר קריאה ברורה ונוחה.

(ט) היא קלה להפעלה, ואין בה תקלות טכניות ותכנוניות.

(י) היא מותאמת לאוכלוסיית היעד המוגדרת על ידי היצרן.

(יא) קיים בה משוב.

(יב) קיים בה מעקב אחר תגובת התלמיד.

(יג) אין בה, במיוחד בתרגילים, שמות של גופים שיש בהזכרתם משום פרסומת מסחרית.

(יד) אם היא מיועדת לחינוך הדתי, היא תואמת את האופי הדתי של החינוך הממלכתי דתי. תכנינים מיוחדים הנוגעים ללומדות בעלות אופי שונה מהנ"ל יפורטו בנפרד בהמשך.

4. גרסה מחודשת היא הוצאת הלומדה בשינויים מהותיים.

5. הערכה ראשונה היא בדיקה והערכה ראשונה של הלומדה.

6. בדיקה מחודשת היא הערכה של גרסה מחודשת של הלומדה.

7. מארז כולל לומדה, מדריך למורה, מדריך וחומר עזר לתלמיד, תיעוד התוכנה ותיעוד הלומדה וכל חומר נלווה אחר לתלמיד או למורה.

8. קריטריוני מינימום הם הקריטריונים שעל פיהם ייקבע אם הלומדה תקבל אישור הפצה למערכת החינוך או תיפסל. הקריטריונים מפורטים בסעיף 3 לעיל.
- ב. אישור הלומדות
 1. לומדות שפותחו על ידי גוף כלשהו, ומיועדות לתלמידים במוסדות שבפיקוח משרדנו טעונות אישור וקבלת תו הערכה.
 2. כל לומדה המיועדת למוסדות שבפיקוח משרדנו וקיבלה אישור להפצה תלויה בתו הערכה שיוצמד למארו (ראה נספח). תו הערכה זה יציין את מאפייני הלומדה ואת מאפייני החומרה ויתאר את מרכיביה השונים של הלומדה תוך התייחסות שיפוטית ליתרונות ולחסרונות שלהם.
 3. לומדות שנתחברו על ידי מורים או על ידי תלמידים בעבור בית ספרם בלבד אינן טעונות אישור תקני אלא אישור המועצה הפדגוגית של בית הספר. לומדות מסוג זה לא תופצנה לשימושם של אחרים, אלא לאחר אישורן בתהליך המקובל.
 4. אישור השימוש בלומדות בבתי ספר ממלכתיים-דתיים יצוין במדריך למורה וברשימה השנתית המעודכנת (על פי סעיף 15 שלהלן).
 5. האישור ותו הערכה על הלומדה ניתנים על ידי המזכירות הפדגוגית – הוועדה למחשבים במערכת החינוך והאגף לתכנית לימודים – שבמשרד החינוך והתכנות.
 6. הפרויקט להערכת לומדות ולאישורן פועל באמצעות בודקים ומעריכים בעלי ידע בתחומי הדעת של המקצועות השונים, בנושא שילוב המחשב בהוראה ובהערכת תכניות לימודים.
 - בודקים ומעריכים אלו הם גם בעלי ניסיון בהוראה ובעלי הכשרה ספציפית בהערכת לומדות. המעריכים נעזרים ונועצים במומחים בתחומים הרלוונטיים (תחום הדעת ומדעי המחשב) מן הסגל של האקדמיה ומבעלי תפקידי פיקוח במשרדנו.
 7. אופן הגשת הבקשות להערכה ואישור הלומדות יפורסם בהנחיות מיוחדות. היצרן יחויב בתשלום עבור הערכת כל לומדה, בהתאם להנחיות שתוגדרנה ותפורסמנה בהמשך.
 8. לטופס הבקשה יש לצרף פריטים אלה:
 - (א) המארו (לומדה, מדריך למורה, מדריך וחומר עזר לתלמיד, תיעוד התוכנה ותיעוד הלומדה וכל חומר נלווה אחר.
 - (ב) טופס המפרט את מאפייני החומרה והלומדה (שיישלח ליצרן עם טופס הבקשה)
 - (ג) תרשים זרימה של מבנה הלומדה.
 - (ד) תדפיס של כל המסכים האפשריים המצויים בלומדה או מדגם מייצג שלהם (התדפיס ייעשה מתוך הלומדה הגמורה).
 9. גוף מפתח המעוניין לנסות את הלומדה במהלך פיתוחה במספר מוגבל של כיתות רשאי לעשות זאת על פי בקשה מיוחדת שתופנה לאגף לתכניות לימודים. בבקשה יש לפרט מי הן כיתות הניסוי. לא יידרש תשלום מבית הספר עבור ניסוי הלומדות.
 10. תהליך ההערכה
 - (א) כל לומדה תימסר לפחות לשלושה בודקים בלתי תלויים, בהתאם למקצוע הלומדה.

- (ב) בדיקה אקראית של לומדות תיערך על ידי מומחים מן הסגל של האקדמיה, על ידי בעלי תפקידי פיקוח ועל ידי המנהל המדעי של הפרויקט.
- (ג) בחינת מידת התיאום בין הבודקים השונים וסיכום ההערכה והאישור ייעשו על ידי המרכז הפדגוגי של פרויקט ההערכה ואישור הלומדות.
- (ד) אם נמצא חוסר תיאום בין הבודקים או מתעוררות בעיות מהותיות, הלומדה נמסרת לבדיקה למומחים הרלוונטיים (ראה סעיף 6).
- (ה) על פי סיכום ההערכות אפשרית אחת משתי הקביעות האלה:
 - (1) אישור הפצת הלומדה וקבלת תו הערכה
 - (2) אי אישור הפצת הלומדה עקב אי עמידה באחד או ביותר מקריטריוני המינימום (היצרן יקבל את ההנמקות לאי אישור הלומדה).
11. מגיש הבקשה רשאי להשיג השגות או להגיש ערעור לפני ועדת ערעור מיוחדת שתמונה על ידי יושב ראש ועדת ההיגוי המלווה את הפרויקט.
12. תוקפו של אישור לומדה יפוג בדרך כלל אחרי 5 שנים, אלא אם כן יחולו בינתיים תמורות מהותיות המחייבות שינוי הכרחי בלומדה, וגם זאת 3 שנים לפחות אחרי אישור הלומדה.
13. ליצרן תינתן אפשרות לתקן את הדרוש תיקון תוך זמן מוגבל. אם תישלח הגרסה המחודשת תוך הזמן הנקוב היא תזכה לבדיקה מחודשת מזורזת. אם הלומדה המחודשת לא תישלח תוך הזמן הנקוב, היא לא תזכה לטיפול מזורז.
14. במקרה שיהיו בלומדה מספר מצומצם ביותר של שגיאות דפוס או לשון, יידרש היצרן לתקן אותן לפני הפצתה. אך מתן האישור ותו הערכה לא יעוכב.
15. רשימה מעודכנת של הלומדות המאושרות לשימוש במוסדות החינוך שבפיקוח משרד החינוך והתכנות תפורסם בחוזר המנהל הכללי לקראת כל שנת לימודים, ולא יאוחר מחודשיים לפני סוף שנת הלימודים.
16. במידת הצורך תודפס במהלך השנה רשימה משלימה המוזכרת בסעיף 15 (לומדות המאושרות במשך השנה).

133. מחשבים בחינוך – עדכון ושינוי

תשומת הלב מופנית לפרטים שפורסמו בחוזר מז' 9, סעיף 268.

להלן עדכונים ומידע נוסף:

- א. "יסודות תורת המחשב" בנתיב העיוני – עדכון תכנית הלימודים (חוברת מס' 16 באוגדן בחינות הבגרות, אלול התשמ"ג)
- השינויים והעדכונים המפורטים להלן יבואו לידי ביטוי בבחינות הבגרות התשמ"ח. יש לתכנן את ההוראה בהתאם, עוד במהלך שנת הלימודים התשמ"ז:
 1. יחידת לימוד אחת (עמוד 2, סעיף 5.1)
- 1.1 במקום "אלגוריתמים ותרשימי זרימה: 10 ש" צ"ל: "אלגוריתמים וניתוח בעיות: 20 ש".
- 1.2 במקום "אלגברה בוליאנית: 10 ש' ותורת המיתוג: 15 ש" צ"ל: "אלגברה בוליאנית ותורת המיתוג: 15 ש".

1.3 בעמוד 6, מודול 1, סוף פסקה 1, יש להוסיף את המשפט הזה: "תיאור האלגוריתמים עלידי רשימת הוראות וניתוח בעיות לפי שיטה כוללת, 'מלמעלה-למטה' (TOP-DOWN)".

1.4 בעמוד 6, מודול 1, צ"ל 20 ש' במקום 10 ש'.

1.5 בעמוד 7, מודול 6: במקום "אחת מ: PLI, PASCAL, FORTRAN, BASIC, ALGOL" צ"ל: "אחת מ: PASCAL או BASIC: לגבי BASIC עדיפה גרסה מתקדמת".

1.6 בעמוד 7, סוף מודול 6, יש להוסיף: "יושם דגש על תכנות יובנה (STRUCTURED PROGRAMMING)".

1.7 מודול 4 יהיה:

4. אלגברה בוליאנית ותורת המיתוג (חובה 15 שעות)

קבועים ומשתנים לוגיים: פעולות לוגיות: טבלאות אמת: מעבר מטבלת אמת לביטוי לוגי (6 שעות).

שערים לוגיים, אלגברה בוליאנית ופישוט ביטויים לוגיים: דוגמאות של מעגלים לוגיים: מחבר למחצה ומחבר מלא (9 שעות).

1.8 מודול 5 בוטל (תוכנו צורף למודול 4).

2. שלוש יחידות לימוד (עמוד 3, סעיף 5.3)

במקום פסקה 2 צ"ל:

2. חומר נוסף כדלקמן:

ארכיטקטורה של מחשבים	30 ש'
אנליזה נומרית	30 ש'
מבנה נתונים	30 ש'
המחשב והחברה	10 ש'
פרויקט	20 ש'
ס"ה	90 ש'

על התלמיד לבחור "ארכיטקטורה של מחשבים" או "אנליזה נומרית", לפי כיוון התמחותו בי"ל רביעית (ראה להלן, סעיף 3.1).

3. ארבע יחידות לימוד (עמוד 3, סעיף 5.4)

3.1 סעיף 5.4.2 בעמוד 3 שונה כדלקמן:

"החל משנה"ל התשמ"ח לא תתאפשר בחירה חופשית של המודולים (17 עד 23), אלא תונהג בחירה לפי מגמות, ועל כל תלמיד לבחור מגמה אחת בלבד (אשר תכסה י"ל רביעית בהיקף של 90 שעות)."

אי-לכך, במקום ההודעה של בתי הספר על המודולים שבחרו, צריכים לקבל הודעה על המגמות הפעילות.

להלן המגמות:

א. ענ"א. המגמה תכלול את המודולים האלה: מבוא לניתוח מערכות (19); קובול (20).

ב. מערכות. המגמה תכלול את המודולים האלה: ארכיטקטורה של מחשבים (12); מערכות הפעלה (18); תכנות בשפת אסמבלר (22); מיקרו-מחשבים - יישומים (23).

תלמיד הבוחר במגמת "מערכות", חייב ללמוד "ארכיטקטורה של מחשבים" בי"ל שלישית.

ג. תורת המחשב. המגמה תכלול את המודולים האלה: ארכיטקטורה של מחשבים (12); אנליזה נומרית (13); אוטומטים; שפות פורמליות ומהדרים (17); תורת הגרפים (21).

תלמיד הבוחר ב"תורת המחשב", חייב ללמוד "ארכיטקטורה של מחשבים" בי"ל שלישית ו"אנליזה נומרית" בי"ל רביעית או להפך.

3.2 בעמוד 12, מודול 17, צ"ל 30 ש' במקום 20 ש'.

בעמוד 13, מודול 18, צ"ל 30 ש' במקום 15 ש'.

בעמוד 13, מודול 19: שם המודול הוא "מבוא לניתוח מערכות".

בעמוד 17, מודול 21, צ"ל 30 ש' במקום 20 ש'.

4. שינוי שעות לפרקים במודולים

בכל מודול שהיה בו שינוי במספר השעות (מודולים 1, 4, 13, 14, 16, 17, 18 ו-21) יש לשנות את מספר השעות לכל פרק לימוד בתור המודול באופן יחסי לשינוי הכולל.

5. שינוי במבנה שאלוני בחינות הבגרות

מוסבת בזה תשומת לב המנהלים והמורים לחוזר מז' 9, סעיף 268, ובו פירוט השינויים.

ב. במגמה לעיבוד נתונים אוטומטי כנתיב הטכנולוגי - עדכון תכנית הלימודים

חלו עדכונים בתכנית הלימודים של המגמה לענ"א-מחשבים (חוברת 305): ארגון שעות המעבדה לתכנות: שעות ההוראה של ניתוח מערכות ותכנון מערכות מנהליות: פירוט תכנית לימודים ליישומים מדעיים: הרכב בחינות הבגרות ודרכי העברת ציוני עבודה מעשית.

חוזר מפורט נשלח ישירות לבתי ספר הנוגעים בדבר.

יצאה לאור תכנית לימודים מפורטת למגמה לענ"א-מערכות, וניתן להשיגה במרכז לחינוך טכנולוגי, חולון (חוברת 313, תכנית הלימודים של הנתיב הטכנולוגי).

ג. הכשרת רכזי מחשוב לחינוך היסודי - עדכון תכניות לימודים

תכנית לימודים חדשה המחליפה את זאת שפורסמה בחוזר מיוחד ג' (התשמ"ו) נשלחה למוסדות המקיימים קורסים אלה. המעוניינים לקבל עותק יפנו למרכז ההשתלמויות בתחום המחשבים (ראה סעיף ו 7 בחוזר זה).

ד. יושר ואמינות בשימוש במחשבים

רבו לאחרונה ידיעות ותלונות על התנהגות לא הולמת של בני נוער ומבוגרים בכל הקשור ליושר, לאמינות, לשמירה על רכוש ועל זכויות הזולת, לשמירה על צנעת הפרט ועל סודיות ושלמות נתונים בכל הקשור למערכות ממוחשבות. מורים המלמדים נושאים בתחום המחשבים (הכרת המחשב, מבוא למחשבים, מדעי המחשב וכו') ומורים המשלבים מחשבים בהוראת מקצועותיהם מתבקשים להקפיד ולשמש דוגמה אישית נאותה וגם להסביר לתלמידיהם את משמעות הדברים, את חשיבותם ואת חומרת העברות בתחום זה.

ואלה אחדות מהעברות העיקריות בתחום זה שיש לתת עליהן את הדעת:

- העתקת תכניות מחשב או שימוש בהן ללא רשות מבעלי הזכויות
- חדירה לחשבונות מחשב, לרשתות וכדומה ללא רשות, ואף שימוש בהם ללא רשות
- חדירה ללא רשות למאגרי מידע.

ה. סוגי ציוד מחשבים מאושרים לרכישה על ידי בתי הספר וספקי ציוד זה

1. סוגי ציוד מאושרים

לאחרונה הופצו לרשויות מקומיות, לבעלויות ולבתי ספר סיכומי מכרז שבו אושרו סוגי מחשבים מומלצים לרכישה על ידי בתי ספר וספקי ציוד מאושרים לאספקתם, וכן פרטים על הסדר להספקה מרוכזת של מחשבים באמצעות החברה למשק ולכלכלה של מרכז השלטון המקומי.

להלן רשימת הספקים והמחשבים המאושרים לבתי ספר.

1.1 להצטיידות חדשה או להשלמת ציוד:

החברה	סוג המחשב	מומלץ לבי"ס	
		יסודי	על-יסודי
מרכז לטכנולוגיה חינוכית	תואם S 2	x	x
תדיראן	COMMODORE 64	x	-
	COMMODORE 128	x	-
	PC - 10	x	x
מל"ל	SPRING	x	x
	TANDY 1200	x	x
	I.B.M. PC G	x	x
לרגו	I.B.M. PC G	x	x
יב"מ	I.B.M. PC G	x	x
אסכולה	BBC MASTER 128	x	-

הערות לגבי אישור הצטיידות - חטיבות ביניים

חטיבות ביניים הצמודות לבתי ספר יסודיים: סוגי הציוד המאושרים יהיו כמו לבתי ספר יסודיים.

חטיבות ביניים הצמודות לבתי ספר על-יסודיים: סוגי הציוד המאושרים יהיו כמו לעל-יסודיים.

חטיבות ביניים עצמאיות: האישור לסוגי הציוד יינתן לגופו של עניין ולאחר בדיקה.

1.2 להשלמות ציוד בלבד מאושרת גם רכישת מחשבים Apple II/E לחינוך היסודי והעל יסודי ומחשבים מסוג Commodore 64 ו-Commodore 128 לחינוך העל יסודי.

1.3 כאשר למחירי הציוד כפי שאושרו במכרז הנ"ל - אלו הם מחירים מרביים, והם עשויים לרדת מדי פעם. כל הספקים המאושרים התחייבו להתאים את מחיריהם לירידות בשוק, אם תהיינה כאלה. לפיכך על בית ספר הדורש מחשבים לדאוג לנהל משא ומתן שיבטיח בכל מקרה את המחירים הנוחים ביותר האפשריים בעת הרכישה.

עותק נוסף של סיכום המכרז ושל הנחיות החברה למשק ולכלכלה של מרכז השלטון המקומי ניתן לקבל ממזכירות הפיקוח על המחשבים בחינוך.

2. אישור תכניות הצטיידות

בית ספר הרוכש ציוד במימון משרד החינוך, במימון מפעל הפיס או במימון של כל מקור אחר בהמלצת משרדנו נדרש, בדרך כלל, לרכוש ציוד מחשבים מהסוגים המאושרים ומהספקים המאושרים, כתנאי להענקת ההקצבה.

בית ספר המעוניין לרכוש ציוד שלא מהסוגים המאושרים, רשאי לפנות בבקשה מנומקת אל המפקח המרכז על המחשבים בחינוך, אשר יביא את הפנייה לדיון ולהחלטה בפני ועדת חריגים.

בתי ספר חייבים לקבל אישור מוקדם לתכנית ההצטיידות המפורטת שלהם. יש להגיש את תכנית ההצטיידות לאישור על גבי טפסים מיוחדים שניתן לקבלם במזכירות הפיקוח על המחשבים בחינוך. הסכמים מחייבים עם ספקי ציוד יש לסיים רק לאחר קבלת האישור כאמור. בית ספר הרוכש ציוד במימון עצמי - מומלץ שיפנה ליעוץ לצוות ההנחיה הפועל מטעמו ואף לקבלת אישור פורמלי לתכנית ההצטיידות שלו, לפני סיכום הסכם לרכישת ציוד. בית ספר כזה יתחשב בכך, שאם ירצה בעתיד לזכות במימון ממשרד החינוך והתרבות או בהמלצתו, יידרש לרכוש ציוד מהסוגים המאושרים.

ו. צוות הנחיה, פיקוח ומנהל בתחום המחשבים - התשמ"ז

להלן פירוט בעלי התפקידים בצוות הנ"ל והדרך להתקשר אליהם:

1. תפקידים כלליים

1.1 המפקח המרכז על המחשבים בחינוך ומרכז הוועדה למחשבים במערכת החינוך: ד"ר בן ציון ברטה, ת"ד 33476, חיפה 31333.

1.2 מזכיר הוועדה למחשבים במערכת החינוך: מר סמי קפלן, אגף התקציבים, משרד החינוך והתרבות, ירושלים, 95105, טל' 02-278247.

1.3 היועץ לוועדה למחשבים: ד"ר דניאל מילין, ת"ד 33476, חיפה 31333, טל' 052-25155, 04-641430. ד"ר מילין מטפל ישירות במחשבים בחינוך היסודי ובמחשבים בבתי המדרש למורים.

1.4 מזכירות הפיקוח על המחשבים בחינוך: גב' דינה פלג, ת"ד 33476, חיפה 31333, טל' 04-641439, 04-641430, בימים א'-ה', בין השעות 8.30-12.30.

1.5 ייעוץ והדגמה של ציוד מיקרו מחשבים, תוכנה ולומדה: מר שמואל ארנון, מק"מ - המרכז הארצי לקידום המחשוב בחינוך, חיפה, דוד המלך 33, טל' 04-515815. שעות הקבלה של צוות מק"מ: ימי ד', 10-14. יש לתאם מראש עם מזכירת מק"מ, גב' חנה שניר.

2. צוות הנחיה למחשבים בחינוך העל יסודי

מרכז הצוות: מר אפרים אנגל.

יועץ בכיר למגמת ענ"א (עבוד נתונים אוטומטי): ד"ר משה תלם, טל' 03-330071. יש לתאם מראש עם מזכירת מנהל המכון.

יועץ לנושאי חומרה במגמה לענ"א-מערכות: ישראל וייל, טל' 03-5051181 שלוחה 36, בימי ו', בין השעות 10-12, אחת לחודש מראשית החודש.

הוראת הכרת המחשב בכיתות ז'-ח': הנחיה ארצית: עפרה זיידר, טל' 053-88389 או 053-88402, בימי ב', בין השעות 9.30-12.30, אחת לשבועיים מראשית החודש. כמו כן ניתן לתאם באגף לחינוך התיישבותי, טל' 03-255421.

רשת "עמל": חיים קופרברג, טל' 03-497444 שלוחה 246, בימי א', בין השעות 10-12. מחוז ירושלים: נעמי ליברמן, טל' 02-539646 או 02-539608, בימי ג', בין השעות 10.30-11.30.

מחוז הדרום: צביה קימל-שמוקלר, טל' 057-413833 או 057-416591, בימי ג', בין השעות 8-10, אחת לשבועיים, מראשית החודש.

מחוזות תל-אביב והמרכז: ציפורה מימון, טל' 03-5051181 שלוחה 36, בימי ב', בין השעות 10-12, אחת לשבועיים, מראשית החודש.

מחוזות תל-אביב והמרכז: אירית ברזלי, טל' 03-5051181 שלוחה 36, בימי ה', בין השעות 10-12, אחת לשבועיים, מראשית החודש.

העיר תל-אביב: אתי אייזנר, טל' 03-5051181 שלוחה 36, בימי א', בין השעות 10-12, אחת לחודש, מראשית החודש.

מחוזות חיפה והצפון: בנימין סגל, טל' 04-641439 או 04-641430, בימי ד', בין השעות 9-12, אחת לחודש, מראשית החודש. כמו-כן ניתן לתאם פגישה דרך המזכירות, לפי הטלפון הנ"ל.

אגף החינוך ההתיישבותי: עפרה זיידר, טל' 053-88389 או 053-88402, בימי ב', בין השעות 9-12, אחת לשבועיים, מראשית החודש. כמו-כן ניתן לתאם באגף לחינוך התיישבותי, טל' 03-255421.

הקשר עם חברי צוות ההנחיה למחשבים בחינוך העל-יסודי באמצעות המרכז לחינוך טכנולוגי, ת"ד 305, חולון 58102, טל' 03-5051181 בימים ב', ד' וה', אלא אם כן צוין אחרת.

3. צוות הנחיה ליישומי המחשב בחינוך היסודי

מרכז הצוות: ד"ר דניאל מילין (ראה 1.3).

מחוז ירושלים: מוטי מרגלית, האגף לתכניות לימודים, משה"ח, י"ם, טל' 02-817251. טל' בבית - 02-416525. במרכזייה הפדגוגית י"ם, בימי ה', אחת לשבועיים, מראשית החודש, בין השעות 9-12.

רבקה עינת, משה"ח, אגף ת"ל י"ם, טל' 02-817251, בימי ג' כל שבוע. טל' בבית - 02-524221.

מחוז ב"ש והדרום: אברהם רובינזון, משה"ח, מחוז ב"ש, טל' 057-31432, בימי א' בין השעות 13.30-14.30, אחת לשבועיים, מראשית החודש. טל' בבית - 057-950779.

מחוז תל-אביב: עופר ערד, מכללת בית ברל, טל' 052-25155, טל' בבית - 03-230137.

מחוז המרכז: רות חוצן, ביה"ס המשותף כפר שמריהו, טל' 052-72653, טל' בבית - 052-78176.

במרכזייה הפדגוגית כפר-סבא, בימי ב', בין השעות 17-18.30, טל' 052-28260.

מחוז חיפה: גל אלינוער, טל' 04-515815, ימי ב', בין השעות 12-13, טל' בבית - 04-442566.

עירית לון. טלפון בבית - 063-90066.

מחוז צפון: אברהם בן הרוש, משה"ח, מחוז צפון, נצרת, טל' 065-72960, בימי ו' בין השעות 8-12. טל' בבית - 04-442566.

4. הנחיה לחינוך המיוחד

מרכז ההדרכה הארצי לחינוך מיוחד ולשיקום - רח' פליטי הספר 30, ת"א, טל' 3-2-335691. מר גדליהו ז'לברברג: בימי א', בין השעות 10-13 אחת לשבועיים, מראשית החודש (בתיאום מראש), ת"ד אישית - 6468 ת"א, מיקוד 61063.

5. הדרכה לשילוב המחשב בהוראת מקצועות ספציפיים

5.1 המחלקה לתכניות לימודים ממוחשבות, האגף לתכניות לימודים בירושלים, רח' פארן 7, טל' 02-817251

מנהל המחלקה: בנימין פיינשטיין.

מרכזת הערכה וניסוי: רבקה עמיעד.

ברחובות: רח' קלישר 8, טל' 08-482264

מזכירות, השתלמויות והפצה לניסוי: חוה קמרינסקי.

5.2 מרכזים מחוזיים לפיתוח לומדה (מפ"ל)

מפ"ל - מחוז הצפון: המרכז הפדגוגי העירוני, קרית שמונה, טל' 069-40315. מרכזת המפ"ל: מירי גולדשטיין, ימים א', ג', ה'.

מפ"ל - מחוז חיפה: המכון לשיפור ההוראה, מכללת אורנים, טל' 04-930851. מרכזת המפ"ל: נילי בוסל, ימים א', ג', ה'.

מפ"ל - מחוז תל-אביב: מרכז המחשבים ע"ש תפארת צבי בביה"ס ברמת אפעל, טל' 03-350226. מרכזת המפ"ל: עירית שלנגר, ימים א', ג', ה'.

מפ"ל - מחוז המרכז: המרכז הפדגוגי ברחובות, טל' 08-453291.

מרכזת המפ"ל: יעל קולודנר, בימים ב', ג', ד', ה'.

אפשר להתקשר גם לטל' 08-482264.

מפ"ל - מחוז הדרום: מכללת קיי, באר-שבע, טל' 057-416863/4.

מרכזת המפ"ל: אילנה ברקאי, ימים ב', ג', ה'.

מפ"ל – ירושלים: האגף לתכניות לימודים, ירושלים, טל' 02-817251
מרכזת המפ"ל: טובה צירלין, ימים א'-ה'.

6. מדורי מחשבים במרכזים הפדגוגיים האזוריים

שם המרפ"ד	ימי ההפעלה	שעות ההפעלה	שם המדריך ה
באר-שבע	ה'	8 - 12	חסיה ערן
גבעתיים	ב'	16 - 19	יפה שפיגל
חולון	א', ה'	16 - 19	נפתלי גרטר
טבריה	ה'	8 - 13	אסתר שי
כפר סבא	ד'	16 - 19	רות חוצן
לוד	ג'	12 - 17	רות סוסיאל
קרית גת	ד'	16 - 18	רות סוסיאל
	ג'	11 - 12	אייל גבאי
		15 - 17	
קרית שמונה	א'	16 - 18	
	א', ג', ה'	8 - 13	מירי גולדשטיין

מדורים נוספים יופעלו בקרוב במרכזים הפדגוגיים באשדוד, בדימונה, בירושלים וברחובות.

7. הכשרת מורים והשתלמות מורים

בתי מדרש למורים: ד"ר דניאל מילין (ראה 1.3).

מפקח ארצי על השתלמות עובדי הוראה: מר שמואל כהן, ירושלים, רח' דוד המלך 8, טל' 02-238211.

מרכז השתלמות בתחום המחשבים: מר רוני דיין, טל' 04-641439 או 04-641430, בימי א', בין השעות 9-11, אחת לשבועיים, מראשית החודש.

134. פרסומים וחוגים מטעם היחידה לפעולות נוער במכון ויצמן למדע

נוסף ל"רעיונות ומקורות להעשרה להוראת המתמטיקה", המופיעים בחוברת "מתמטיקה לתלמידים מחוננים" (תכנית לימודים לכיתות ג'-י"ב), הופיעו מטעם היחידה לפעולות נוער במכון ויצמן למדע הפרסומים האלה: ספר הבעיות של האולימפיאדות במתמטיקה; בעיות מהחוג הארצי למתמטיקה; בעיות מלוח השחמט ועוד. הפרסומים האלה מתאימים לכיתות ולחוגים לתלמידים מחוננים.

קטלוג המפרט את הפרסומים ניתן להשיג ביחידה לפעולות נוער, מכון ויצמן למדע, רחובות.

היחידה לפעולות נוער במכון ויצמן למדע מקיימת בהתכתבות חוג ארצי למתמטיקה, המתאים לתלמידים מחוננים המתעניינים במקצוע זה.

135. מלגות למורים לאנגלית – קורסי קיץ באנגלית

המועצה הבריטית תיתן מספר מוגבל של מלגות למורים מקצועיים לאנגלית בחינוך היסודי והעל-יסודי, כדי שישתתפו בקורסים באנגליה בקיץ 1987, במקצועות בלשנות שימושית ומתודיקה. כל קורס יימשך שלושה שבועות, בתנאי פנימייה (חובה). על המורים לשלם את דמי-הנסיעה. המלגה תכלול את דמי הלימוד ואת דמי הפנימייה בלבד. מועמדים יפנו (באנגלית) אל: English Language Officer, המועצה הבריטית, ת"ד 3302, תל-אביב, עד כ"ט בטבת התשמ"ז (30.1.1987), ויציינו פרטים מלאים על השכלתם, על ניסיונם ועל ההשתלמויות שעברו עד כה (עליהם לציין גם אם כבר זכו בעבר במלגה זאת). יש להגיש המלצות. עדיפות תינתן לחברי אגודת המורים לאנגלית.

136. עלון למחנכים: "חינוך על הפרק"

המזכירות הפדגוגית בשיתוף עם החינוך הדתי החלו בהוצאה לאור של עלון למחנכי כיתות בבית הספר היסודי ובבית הספר העל-יסודי. זוהי סדרת פרסומים תחת הכותרת "חינוך על הפרק", והיא מוצעת כחומר עזר נוסף למחנכי הכיתות. הסדרה תצא לאור במשך שנת הלימודים הנוכחית, ועל פי הניסיון שיצטבר יוחלט בקשר להמשך הפעולה בעתיד. בסדרה זו יוצעו דרכים לקישור בין תכנים שנכללים בתכניות הלימודים במקצועות השונים ובין נושאים מזדמנים ואקטואליים. כמו כן יוצעו נושאים אחרים ויובא מידע למחנכים. הגיליון הראשון בסדרה, שהוקדש לנושא "אלימות", נשלח אל בתי הספר. לכל מוסד נשלחו עותקים אחדים.

מנהלי בתי הספר מתבקשים להציג את העלון באופן שמחנכי הכיתות יוכלו לעיין בו. כמו כן מתבקשים המנהלים לשמור את העלונים מסדרה זו בעוקדן מיוחד, כדי שתהיה אפשרות לעשות שימוש תמידי בחוזר זה.

מערכת העלון פועלת במסגרת האגף לתכניות לימודים, וזו כתובתה: משרד החינוך והתרבות, האגף לתכניות לימודים, מערכת "חינוך על הפרק", ירושלים 91911.

137. הספר "מסע אל תוך עצמנו"

יצא לאור הספר "מסע אל תוך עצמנו – בני ניצולי השואה מדברים", מאת שושנה צינגל. "מסע אל תוך עצמנו" הוא ספר ראשון מסוגו, המציג לראשונה בישראל תיעוד אותנטי ומגוון של רגשות, הרהורים וחלומות של בני ניצולי השואה על התנסות הוריהם בשואה ועל השפעתם עליהם. . . . (דבר, ב' באלול התשמ"ז, 5.9.86), מפיץ הספר הוא לוזי כהן ושות' בע"מ, וכתובתו: רח' יהודה הלוי 77, תל-אביב, טל' 613174.

138. מפתח לכתבי עת בעברית, 1985, 2 כרכים

בקרב יצא לאור המפתח לכתבי עת בעברית, ובו רישום של מאמרים, יצירות ספרותיות וביקורות על ספרים שהופיעו בכתבי עת בשנת 1985.

המפתח כולל השנה רישום של מאמרים מתוך 241 כתבי עת בעברית מישראל ומח"ל, והמאמרים רשומים לפי א"ב של הנושאים ושל שמות המחברים.

מחיר המפתח לשנת 1985: 40 ש"ח.

עד כה יצאו לאור 8 שנתונים של ה"מפתח לכתבי עת בעברית", וניתן להשיגם במרכזת ההדרכה לספריות ציבוריות. להלן מחירים:

מפתח לכתבי עת בעברית, 1984: 37 ש"ח.

מפתח לכתבי עת בעברית, 1983: 27 ש"ח.

מפתח לכתבי עת בעברית, 1978-1982: 15 ש"ח כל שנה.

תמחירים כוללים מע"מ ודמי משלוח.

139. תחרות לציורי ילדים על ירושלים

מרכז ההסברה בשיתוף עם הוועדה לאירועי כ' שנים לשחרור ירושלים (כ"ח באייר התשמ"ז, 27.5.87) מכריזים בזה על התחרות הבינלאומית השנייה לציורי ילדים על ירושלים, בחסות ראש עיריית ירושלים, טדי קולק. התחרות מיועדת לשקף בציור את דמותה של ירושלים בעיני ילדים.

נושאים מוצעים:

- ירושלים של זהב
- ירושלים, עיר הקודש
- אני בירושלים
- ירושלים של מעלה
- ירושלים, עיר השלום
- ירושלים היום
- ירושלים בעתיד
- ירושלים שלי.

השתתפות: התחרות פתוחה ליחידים ולקבוצות, בגילים 7-14 שנים.

הגשה: כל ציור יוגש בגודל 50 ס"מ, בכל טכניקה. מבתי ספר וממוסדות קהילתיים יתקבלו עבודות קבוצתיות, רצוי בגודל מעל 70x100 ס"מ.

מקום הגשה:

- לשכות מרכז ההסברה (ראה כתובות למטה)
- מרכז ההסברה, בדואר: רח' ירמיהו 23, רוממה, ירושלים 95306.

זיהוי: על גב הציור ירשום כל ילד בשפתו פרטים אלה: גילו, כתובתו המלאה, שם בית ספרו, שם הוריו ומס' הטלפון בביתו.

קבוצה תרשום פרטים אלה: שמה, שם המוסד, מנהל המוסד, כתובתו המלאה של המוסד ומס' הטלפון.

מועד הגשה: מועד אחרון להגשת הציורים: יום שלישי, א' בניסן התשמ"ז (31.3.1987), שעה 12.

שיפוט: ועדת שופטים ציבורית תבחר את הציורים שיזכו בפרסים.

פרסים לזוכים מישראל:

- 6 פרסי מטבעות זהב (החברה הממשלתית למדליות ולמטבעות)
- 6 פרסי מטבעות כסף (החברה הממשלתית למדליות ולמטבעות)
- 6 פרסי מטבעות ארד (החברה הממשלתית למדליות ולמטבעות)
- בעבודה קבוצתית: פרס לבית הספר או למוסד
- כל הילדים שציוריהם יוצגו בתערוכת הגמר: תעודה ואלבום מהודר על ירושלים.

סדרי התחרות: ההחלטה הסופית בכל הנוגע לסדרי התחרות, המיון המוקדם ולוח הזמנים שמורה למרכז ההסברה.

זכויות היוצרים: כל הציורים שיזכו בפרסים, וכן כל הציורים שיוצגו בתערוכה, יהיו רכוש הוועדה, והיא רשאית לעשות בציורים כראות עיניה. הציורים שישלחו לתחרות לא יוחזרו לבעליהם.

כתובות הלשכות במרכז ההסברה:

ירושלים: הקריה, רח' קפלן 3, מיקוד 91919, טל' 668355-02

תל-אביב: רח' ארניה אוסולדו 21/א', הקריה, 61070, טל' 216040-03

חיפה: רח' אחד העם 5, 4136, מיקוד 31041, טל' 640991-04

באר-שבע: בניין מרכז הנגב, ת"ד 4422, מיקוד 84143, טל' 33850-057

נצרת: בניין עואד עפפי, ת"ד 226, טל' 55210-065

שותפים לתחרות הגופים האלה: עיריית ירושלים, משרד החינוך והתרבות, משרד החוץ, משרד התיירות, הסוכנות היהודית, מוזיאון ישראל, "אל על" והחברה הממשלתית למדליות ולמטבעות.

140. מקדמות לבתי-ספר-שדה ולאכסניות נוער

מכיוון שמחיר השירותים במוסדות אלה מתעדכנים מעת לעת, ומכיוון שבתי הספר חייבים לשלוח מקדמות כדי להבטיח את מקומם, סוכמה עם הנהלת הגופים האלה דרך להבטיח את ערך המקדמות:

א. מוסד חינוך המשלם מקדמה לפחות 60 יום מראש, ובגובה מינימלי של 35%, תחושב לו המקדמה במחירים שהיו בתוקף ביום תשלום המקדמה. התשלום הנוסף יחושב בהתאם למחירים שיהיו בתוקף בעת ביצוע הפעולה.

ב. במקרה של ביטול ההזמנה המצדיק החזר המקדמה (בהתאם להוראות הקיימות), תוחזר המקדמה כפי ששולמה.

ג. הודעה זאת מבטלת את סעיף 307 בחוזר מג/10.

141. הכינמת

1. כבכל שנה עם פתיחת שנת הלימודים, תופעת הכינמת ממשיכה להטריד מוסדות חינוך רבים במערכת. למנהלי מוסדות חינוך שקיימת אצלם עדיין התופעה אנו מציעים, יחד עם משרד הבריאות, לפעול לפי הוראות אלה:

א. יש לקבוע מועד מדויק לשלבי מבצע הטיפול בשיער הראש לכל תלמידי המוסד ולבני ביתם. את המועד יש לקבוע בתיאום עם האחות. הגננות תקבענה את המועד עם אחיות שירותי הבריאות ביישוב. במחצית הראשונה של חודש דצמבר יש לערוך אספות הסברה להורים, בשיתוף האחות, על דרכי הטיפול והמניעה. במחצית השנייה של חודש דצמבר האחות תבצע בדיקות אצל התלמידים, והטיפול בתלמידים הנגועים יבוצע בו זמנית (כולל מקרים מסופקים).

ב. רצוי שהאחות, בשיתוף המורים, ייצרו קשר עם גורמי בריאות וקהילה שההורים קשורים בהם, כגון תחנות לבריאות המשפחה, מרפאות קופות-חולים, המחלקות לשירותים חברתיים ברשויות המקומיות וכו', כדי לקבל מהם עזרה בנושא.

ג. אחות מוסד החינוך תהיה אחראית לנושא. אך היא לא תוכל לפעול ללא שיתוף פעולה מצד צוות עובדי ההוראה. צוות המורים מתבקש אפוא לשתף פעולה עם האחות בכל שלבי המבצע.

ד. נמצא תלמיד נגוע בכינמת (נגיעות נמדדת לפי הימצאות ביצים חיות), יש להודיע על כך להורים, בצירוף עלון הסברה שישוכפל בבית הספר לפי הדוגמה בהמשך, ויקבל מהורים את אישורם לטיפול בבני הבית הנגועים.

ה. אם לא נעשה שימוש בתכשיר החד-פעמי (העדיף), יקום טיפול חוזר במשפחת התלמיד עשרה ימים לאחר סיום הטיפול הראשון, ויתקבלו האישורים שהוזכרו.

ו. הפעולות המנהליות תבוצענה על-ידי הנהלות מוסדות החינוך.

ז. הפעולות הביצועיות – הסברה, הדרכה ובדיקה – תבוצענה על-ידי אחית בית הספר, בשיתוף צוות המורים. האחיות תבצענה את בדיקות הראש לתלמידים, אך ללא עזרת צוות ההוראה אי-אפשר יהיה להשתלט על המפגע.

ח. המנהל יפנה במכתב אל הורי התלמיד שנמצא נגוע בבדיקות חוזרות, לאחר הטיפול שהיה אמור לבצע, וההורים יתבקשו להביא אישור מאחית המוסד החינוכי או מאחית מרפאה על גמר הטיפול ועל העובדה שהילד נבדק ואינו נושא עוד כינמת.

ט. לגבי תלמיד שהוריו לא ביצעו את הטיפול יש להפעיל את ועד ההורים ולהודיע לשירותי הפרט והמשפחה ברשות המקומית, וכן לגייס כל גורם המסוגל להשפיע על המשפחה כדי להבטיח את ביצוע הטיפול לכל המשפחה.

י. מנהלי המחלקות לחינוך ברשויות המקומיות מתבקשים לדאוג מראש לשיתוף פעיל מצד שירותי הבריאות ושאר הגורמים הקהילתיים.

2. איגרת להורים בדבר ניקיון השערות ומניעת כינמת הורים יקרים,

אנו מוסרים לילדכם איגרת זו, הכוללת מידע על הכינמת, על דרכי מניעתה ועל הטיפול בה. הכינמת עלולה להופיע בכל שכבות האוכלוסייה ובכל אזורי המגורים: איש אינו מחוסן מפניה.

אנו מפנים את תשומת לבכם לכך, שמניעת כינמת וטיפול יעיל בה נעשים במסגרת המשפחה. אם נתגלתה נגיעות, עליכם לטפל בה מיד. טיפול מיידי ישחרר את הילד מהנגע המטריד וימנע הדבקה של ילדים אחרים.

באיגרת זו אנו מפרטים את הטיפול שעליכם לתת לילד כדי למנוע נגיעות, וכן את הטיפול שיש לתת לו במקרה שקיימת אצלו נגיעות. אם תהיו זקוקים לייעוץ נוסף, תוכלו לפנות לסגל הבריאות בבית הספר, לאחיות בשירותי בריאות המשפחה (ב"טיפות החלב") או למרפאה.

עירנותכם לנושא זה תביא לתוצאות המקוות בהקדם ותאפשר להתגבר על הנגיעות. שיתוף הפעולה מצדכם חיוני.

(1) חשיבות חפיפת הראש

אבק, שומן ולכלוך אחר נדבקים לשערות. כן קיימת תמיד, ובכל אזורי המגורים, האפשרות להידבק בכינמת הראש. נגע זה עלול להתפתח למטרד בריאותי רציני אצל אדם שאינו מקפיד באופן עקבי על ניקיון שערות ראשו. לכן חשוב לחפוף את הראש לעתים קרובות.

(2) כיצד להישמר מכינמת הראש?

כדי להישמר מנגע זה יש להקפיד על ההיגיינה האישית:

- יש לחפוף את הראש פעם בשבוע, לפחות, במים חמים ובסבון (רצוי לשפשף את עור הראש נגד כיוון צמיחת השיער).

- יש לסרק את השיער כמה פעמים ביום, רצוי במסרק צפוף שיניים, כדי להרחיק את ביצי הכינים.

- יש להימנע משימוש משותף במגבת, במסרק, בכובע, בצעיף וכו', ואף מהנחת חפצים אלה בצורה שתאפשר מגע כיניהם.

- מומלץ לבדוק את הראש לעתים תכופות, פעמים מספר בשבוע, כדי לגלות את ההינגעות בשלביה המוקדמים. ביצים חיות מוטלות עד כס"מ אחד מעור הקרקפת, בעיקר מעל העורף ומאחורי האוזניים. הן מתפצחות בלחיצה, וצבען לבן צהבהב. אין לבלבל ביניהן ובין קליפות הנשאות דבוקות על שיער צמח או בין קשקשים הנושרים בקלות.

סיכויי הכינמת להתקיים מועטים יותר אצל השומר על ניקיון ראשו.

(3) כיצד לטפל בכינמת הראש?

עם גילוי כינים או ביצי כינים יש לבדוק את כל בני המשפחה ולטפל באותו זמן בכל אלה שנמצאו נגועים. טיפול מיידי עשוי למנוע את התפשטות הנגע.

חפיפת ראש יסודית במים חמים ובסבון וסירוק קפדני במסרק צפוף שיניים ארוכות (רצוי ממתכת) עשויים לסלק את ההינגעות בשלביה המוקדמים.

אם לאחר טיפול זה נשארו עדיין כינים וביצים, יש לטפל בהם בעזרת תכשירים נגד כינמת, המצויים בבתי-מרקחת של קופות-החולים ובבתי-מרקחת פרטיים.

יחד עם זאת יש לדאוג להחלפת המצעים, המגבות והבגדים של בני המשפחה, ואת המצעים ואת הבגדים המשומשים יש לכבס במים חמים (60 מעלות צלזיוס או יותר), במשך חצי שעה לפחות, או למסרם לניקוי יבש.

(4) תכשירים לטיפול בכינמת

בשוק קיימים שלושה סוגי תכשירים:

(א) תכשירים המכילים קרבופוס (לשימוש חד-פעמי) אפשר להשיג בצורת נוזל, ללא מרשם רופא. התכשירים האלה נמצאו יעילים בהשמדת ביצי הכינים. יש להעדיף את התכשיר הנוזל. חומר זה יש להשאיר על השיער למשך כ-12 שעות.

(ב) אפשר להשיג תכשירים המכילים קרביריל בצורת נוזל (יעיל יותר) או שמפו, ללא מרשם רופא, והם פועלים גם על הביצים.

(ג) תכשירים המכילים פירתרנינים אפשר להשיג ללא מרשם רופא. תכשירים אלה קיימים בצורת שמפו, נוזל או תרסיס. שימוש בסוג זה של תכשירים מחייב טיפול חוזר כעבור 10 ימים, מאחר שהם אינם מבטיחים השמדה מוחלטת של הביצים.

במקרה של צורך בטיפול חוזר יש להעדיף שימוש בהרכב אחר.

יש להקפיד על ההוראות ועל האזהרות המפורטות בעלון האריזה, ובמיוחד יש לשמור שהתכשיר לא יחדור לעיניים, לכלי הנשימה או לפצע פתוח. לאנשים הרגישים לאבקת פרחים אסור להשתמש בתכשירי פירתרנינים. אין להימצא בעת הטיפול בקרבת אש פתוחה (התכשירים מכילים לפעמים חומר דליק), ואין להשתמש במייבש שיער בעת הטיפול בתרסיס.

(5) האם קיים טיפול מונע?

אין להשתמש בתכשירים לטיפול מונע, אם לא נמצאו בראש כינים או ביצים חיות. התכשירים יעילים אך ורק כאשר קיימת הינגעות. לכן, כשילד מתלונן על גירודים בראש, יש לבדוק את ראשו מחשש כינמת ולפעול בהתאם לתוצאות הבדיקה. גם לאחר הטיפול יש לבדוק את הראש לעתים מזומנות (רצוי אחת לשבוע, לאחר חפיפה), כדי לוודא שאין הידבקות חוזרת.

א ז ר ה

אסור בהחלט להשתמש בתכשירים המיועדים להדברה או לחיסול מזיקים אחרים, מכיוון שהם מסוכנים ועלולים לגרום לסיכונים חמורים. במיוחד מסוכנים תכשירים המיועדים לשימושים בחקלאות. כמו כן יש להימנע משימוש בתכשירים שלא קיבלו את אישורו של משרד הבריאות, מחשש סיכון או יעילות מפוקפקת.

3. טופס הודעה להורים ואישור ביצוע הטיפול בכינמת

תאריך:

.....

לכבוד

בי"ס.....

לכבוד

.....

הנדון: טיפול בכינמת

בבדיקה שנערכה בביה"ס ביום.....

נמצא(ה) בנכם/בתכם..... נגוע(ה) בכינמת.

אבקשכם לטפל בדבר ללא עיכוב, לפי ההוראות שבעלון ההסברה –

"ניקיון השערות ומניעת כינמת" – המצ"ב.

בסיום הטיפול אבקש לאשר בחלקו השני של טופס זה שהטיפול בוצע.

ב ב ר כ ה ,

.....

.....

..... תאריך

.....

לכבוד

הנהלת בי"ס.....

הריני מאשר(ת), שבני/בתי קיבל(ה) טיפול בכינמת

..... באמצעות תכשיר.....

ב ב ר כ ה ,

.....

142. הצגות לילדים ולנוער

ועדת הרפרטואר להצגות לילדים ולנוער של המזכירות הפדגוגית ושל "אמנות לעם" ממליצה על המופעים שלהלן רשימת המופיעים הזאת תקפה לשנת הלימודים התשמ"ז. בכל מקרה של הזמנת מופע על ידי בית הספר יש לבדוק אם הוא מומלץ על ידי הוועדה ומופיע ברשימה מעודכנת זו או ברשימות העתידות להופיע בחוזרי המנכ"ל:

הצגות לילדים

שם התיאטרון	שם ההצגה	מיועד לגילאי
בית לסין	שעשועי פנטומימה	14-5
עזרא דגן	אורחים פורחים	7-3
"ביממא" (תיאטרון יובל)	מלאה גולדברג באהבה תשעה סיפורים ועוד סיפור	10-5 9 ומעלה
	מעבר לים	8-5
	הדייג ודג הזהב	8-5
	חיפושית מחפשת חתן	8-5
תיאטרון "הבימה"	המלך מתיא הראשון	15-9
בני פורת	זה קורה יום אחד	10-5
	כוכב בעננים	12-6
תיאטרון חלון בהקיץ	משלים (איזופוס, לפונטיין) מסע לארץ הצבעים	8-5 6-3
תיאטרון הקרון	הרפתקה בירושלים קשרים (סיפור מצמר) בילים פילים	8-5 8-5 6-3
חניתה אירועים	הנסיכה שלא צחקה מאלפי החיות בקרקס הזקן שהפריח דובדבנים	8-4 8-3 14-8
	פזיון האווזון	7-3
	אל תקרא לי מכוער	8-4
הפקות הנסיכה	גדא וביש גדא	12-6
בית הגפן	פילפולון	7-3
	דרקון דרקון	9-6
תיאטרון כיס	מצחוק לצחוק	10-6
אילן סביר	התחרות הגדולה בין הארנבת לצב	9-5
מית"ב	ילדי השכונה	13-7
	נפגשים	14-7
תיאטרון מצנפת	רחלי	6-3
	ברבורי הבר	9-6
קבוצת התיאטרון	המלך הלך לישון	12-6
תיאטרון באר-שבע	מתי ומילי	10-6

שם התיאטרון	שם ההצגה	מייצג יגיא
זמורה הדר	החברים שלי מהשכונה	9-4
בימת דור	אגדות מדגדגות	8 יבעלה
לילין שוף	בארץ לא זוכרת	12-7
אהוד שמיר הפקות	בגדי המלך החדשים	10-8
בימת הקיבוץ	בראוו כר כנפו	10-8
תיאטרון לעם	איש זו - עמירם אטיאס	14-10
תיאטרון בובוני	הזמיר ומלך סין	7-3
	אלדן ומנורת הקסמים	7-3
	בת הטוחן	7-3

הצגות לנוער

שם התיאטרון	שם ההצגה	מייצג לכיתות
מוטי בהרב	החוג לדרימה	י"ב-י"א
אורה זיטנר וגדעון שמר	ערב אלתרמן	י"א-י"ב
בימת קדם	נשים של ממש רומן ורומנסה	ט'-י"ב ז'-י"ב
תיאטרון חיפה	נפש יהודי	י"א-י"ב בליווי פעולת הכנה
	מחכים לגודו	י"א-י"ב בליווי פעולת הכנה
	"שיחות - ערב שירה ישראלית"	לכיתות העליונות
	הפלסטניאית	י"א-י"ב
	גטו	י"א-י"ב
	האי	י"א-י"ב
צוותא	כמו כדור בראש	י"ב בליווי פעולת הכנה
אלדד כמות ובדים	ג'וני שב משדה הקרב	י"א-י"ב מומלץ לקיים דיון
בית לסין	שש שעה רקובה	י"א-י"ב
	גבירתי המדינה	ז'-י"ב
עדי עציון	שמפרכת	י"א-י"ב

143. תיקון טעות בסעיף 85 בחוזר מז' 3, "הסברת המשטרה לתלמידי בתי הספר"

במספר הטלפון של המפמ"ר הארצי למניעת אלימות נפלה טעות. מספרו של המפמ"ר צבי פרנק במשרדנו הוא 02-278494.

144. "מבחני קריאה", רשימה מוערת לשימוש של המורים

יצאה לאור חוברת שמטרתה לעזור למורה, למנהל ולמפקח בבחירת מבחנים לבדיקת הקריאה של תלמידיהם.

את החוברת ניתן להשיג במקומות אלה:

1. "אטלס": רח' צ'לנוב 49, תל-אביב, טל' 03-378901; 03-377890. מרכז תצוגה, רכישה במקום.
2. "אטלס": רח' שישן 4, ירושלים, טל' 02-247746.
3. "בית-הלל סלוצקי": רח' הלל 4, ירושלים, טל' 02-244848.
4. "בטלהיים את תמיר" בע"מ: נורדאו 34, חיפה, טל' 04-641666, 04-667045.
5. "רודיק": רח' גרשון 25, באר-שבע, טל' 057-32000.
6. "אריק כהן": רח' חנקין 5, רעננה, טל' 052-31725.
7. "גרינבוים": רח' ירושלים 59, צפת, 067-30249.

יש לציין את המספר הקטלוגי: 03.5.26.

145. פעילויות בנושא "הבטיחות בדרכים"

א. מדי שנה בחודשי החורף אנו מגבירים את הפעילויות הבית-ספריות בנושא "הבטיחות בדרכים". מנהלי בתי-הספר וסגל עובדי ההוראה מתבקשים לדון בנושא בחודשים דצמבר-מרץ ולשנן את הוראות הבטיחות ואת דרכי ההתנהגות בחודשי החורף.

ניתן לשלב את שעת המחנך החודשית בנושא "בטיחות בדרכים", בהתאם לכתוב בחוזר מיוחד א' (התשמ"ז), פרק 3, עמ' 64.

ב. אפשר ללמד את הנושא באמצעות מרכזי למידה בית-ספריים, באמצעות הסברה לתלמידים על-ידי גורמי חוץ (המשטרה, המועצה הלאומית למניעת תאונות, קציני בטיחות של משרד התחבורה, חברת "נתיבים" וכו'), בעזרת עבודות תלמידים (חיבורים, ציורים, שירים), קישוט בית-הספר בעבודות תלמידים, לוחות קיר שיוקדשו לנושא, תכניות לימודים הנמצאות במוסדות החינוך, וכן באמצעות פעולות הדרכה שונות, לרבות יציאה לשטח ודיון על תצפיות.

בכל אלה אפשר להיעזר במפקחים על החינוך לבטיחות בדרכים במחוזות.

ג. מוסות חינוך שיפעלו בנושא בחודשים דצמבר-מרץ ידווחו למפקח המחוזי, וועדת שיפוט תעבור בבתי-הספר והיא שתקבע מי הם הזוכים.

בטקס הסיום של פעילות החורף יעניק שר החינוך והתרבות, הפורש את חסותו על הפעילות, פרסים לבתי-הספר שיצטיינו בביצוע פעולות בנושא.

הפעילות מתבצעת בשיתוף מנהל הבטיחות בדרכים במשרד התחבורה.

ד. ואלה בתי-הספר שזכו במקום ראשון ארצי ומחוזי ב"פרס שר החינוך והתרבות" בשנת הלימודים התשמ"ז:

פרס ראשון ארצי: בית-הספר הממלכתי "שז"ר ברחובות.

פרס שני ארצי: בית-הספר הממלכתי "קדימה" בקרית-ביאליק.

פרס ראשון מחוזי:

בית-הספר הממלכתי "אשכול" בעכו
בית-הספר הממלכתי "גבעון" בתל-חנן
בית-הספר הממלכתי דתי "בר אילן" בכפר יונה
בית-הספר הממלכתי דתי "מקור חיים" בפרדס כץ
בית-הספר הממלכתי דתי יחידני ביבנה.

פרס שני מחוזי:

בית-הספר הממלכתי "רמז" בנהריה
בית-הספר הממלכתי "הדקל" ברעננה
בית-הספר הממלכתי דתי "שילה" באשדוד.

פרס שלישי מחוזי:

בית-הספר הממלכתי "ראשונים" בנס ציונה
בית-הספר הממלכתי "גבריאלי" בתל-אביב.

146. התרמת הציבור ע"י תלמידים

בחזור מיוחד ג' (התשמ"ז), "המסגרת החינוכית והלימודית של שנת הלימודים התשמ"ז", בסעיף 1.7 (עמ' 17), חל שיבוש בתאריך יום ההתרמה של המרכז לעיוור. התאריך הנכון של יום ההתרמה הוא כ' בכסלו התשמ"ז (22.12.86), כפי שגם פורסם בחזור מו' 1, סעיף 4 (עמ' 13).

147. מוזיאון בית הגדודים בנתניה - תיקון טעות

בחזור מו' 2, סעיף 73, נפלה טעות במספר הטלפון של מוזיאון בית הגדודים - אביחיל שבנתניה צפון. המספר הוא 053-22212, ולא כפי שצוין.

148. יובל החמישים להתיישבות "חומה ומגדל"

יום עיון על התיישבות "חומה ומגדל", במלאת יובל שנים לראשיתה, יתקיים בקיבוץ ניר דוד (תל עמל), ראשון יישובי "חומה ומגדל", ביום שני, ג' דחנוכה, כ"ז בכסלו התשמ"ז (29.12.1986). יום העיון מאורגן על ידי מרכז ההסברה, בשיתוף עם קיבוץ ניר דוד, המועצה האזורית בקעת בית-שאן והקרן הקיימת לישראל. הנושאים ביום העיון:

המרד הערבי ותכנית פיל (ד"ר אלחנן אורן), העמדה הערבית כלפי ההתיישבות היהודית בשנות השלושים (ד"ר צבי אלפלג), רב שיח: ההתיישבות הביטחונית אז והיום (פרופ' רענן וייץ, חיים אורן - מזכיר הקיבוץ הארצי, חיים גורי, אורי אליצור - מזכירות תנועת "אמנה").

יום העיון יסתיים בדברי שר הביטחון יצחק רבין. סיור בכמה מיישובי "חומה ומגדל" ישולב ביום העיון. פרטים והרשמה ליום העיון בלשכות מרכז ההסברה שכתובותיהן מפורטות בסעיף 139.

149. כינוס ארצי של המורים למדעי הטבע

הכינוס נערך על ידי הפיקוח על הוראת מדעי הטבע בשיתוף עם הפקולטה למדעי החיים באוניברסיטת תל-אביב. נושא הכינוס: חי וצומח בארץ ישראל.

הכינוס מוקדש לזכרו של יהושע מרגולין ז"ל, חלוץ הוראת הטבע בארצנו.
המועד: חופשת חנוכה, יום חמישי, ל' בכסלו התשמ"ז (1 בינואר 1987), מ-9.30 עד 15.15.
המקום: אולם בר שירה, אוניברסיטת תל-אביב. ציבור המורים מוזמן.

למוסדות החינוך העל יסודיים (כולל חטיבות הביניים)

150. בחינות בגרות באנגלית בעל-פה התשמ"ז (1987)

בבחינות הבגרות באנגלית בעל-פה במועד קיץ התשמ"ז (1987) בלבד תתקיימה רק שתי תחנות, כמו בשנת התשמ"ו, 1986 (ריאיון-נאום ומשחק תפקידים-ספרות). התחנה השלישית (דיון בקבוצות) נדחתה לשנת התשמ"ח, 1988. כמו כן, החל בשנת התשמ"ז תצומצם תכנית הלימודים בספרות: נבחנו 5 י"ל ילמדו מחזה אחד, 10 שירים וארבעה פריטים נוספים מתוך הסיפור הקצר והמסה; נבחנו 4 י"ל ילמדו מחזה אחד ושני פריטים נוספים מתוך הסיפור הקצר והמסה (או 5 שירים במקום אחד הפריטים האלה). התלמידים ייבחנו על כל תכנית התמונות ומשחקי התפקידים; דהיינו: נבחנו 5 י"ל ייבחנו על 30 תמונות ועל 25 משחקי תפקידים, נבחנו 4 י"ל על 30 תמונות ועל 20 משחקי תפקידים, נבחנו 3 י"ל על 20 תמונות ועל 15 משחקי תפקידים - הכול לפי התכנית "מדריך לבחינות בגרות בעל-פה" מאת עליזה קמרון.

נבחנו בחינות הבגרות באנגלית בנתיבים הטכנולוגיים (4 י"ל) בשנת התשמ"ז, 1987, ייבחנו בחלק "ספרות" בבחינה בעל-פה, לפי אחת מהאפשרויות האלה:

- מחזה ושני פריטים נוספים מתוך הסיפור הקצר והמסה
- שני סיפורים קצרים ושתי מסות
- שש מסות.

"מסה" לגבי בתי הספר הללו יכולה להיות מאמר באנגלית בנושא ייחודי למגמת הלימוד, באורך של 500 מלים לפחות.

נבחנים ב-3 י"ל לא ייבחנו לפי שיטת הסוללה, ויחזרו לשיטה הקודמת של כוחן אחד בלבד. משך הבחינה 10 דקות (אבל חובה לכלול בה ריאיון, תיאור תמונה ומשחק תפקידים), ומשקלה 10% מציון הבחינה הכולל. הנחיות מפורטות תישלחנה לבתי הספר על ידי הפיקוח על הוראת האנגלית, בעיקר בנושא הבחינה בספרות ובנושא "נאום".

ההחלטות הנ"ל נתקבלו תוך שיתוף נציגי ארגוני המורים והמנהלים בבתי הספר העל יסודיים.

151. "תרבות הדיבור בלימוד האנגלית"

יצאה לאור החוברת "Communicate With Care", מאת ולרי יקר ונורמן תרשיש, בהוצאת המזכירות הפדגוגית (האגף לתכניות לימודים, הפיקוח על הוראת האנגלית והיחידה להעמקת החינוך היהודי), כחומר העשרה בשיעורים לאנגלית בחטיבה העליונה.

פרקי הלימוד יחזקו את היכולת ליצור קומוניקציה ולהבחין בין הסגנינות השונים, יכן את מיומנויות הדיון בקבוצות, משחק התפקידים והשיחה - הכול גם בזיקה למקורות היהודית. כדי לקבל את החוברת (לא יותר מעותק אחד לכל מורה) על המורים לפנות לרפאל גפן, מפקח באנגלית, בשרד החינוך והתרבות, ירושלים 91911.

152. הרחבת רשיון הוראה לאנגלית מכיתה י' לכיתה י"ב

בהמשך לנאמר בחוזר לח' 2, סעיף 77, "הרחבת רשיון הוראה לאנגלית מכיתה י' לכיתה י"ב", אנו מאפשרים למורים להרחיב את רשיונם גם באמצעות קורסים בהתכתבות (ובחינות) בטעם האוניברסיטה הפתוחה. ואלה הקורסים: מתודיקה לכיתות הגבוהות, ספרות אנגלית וארה"ב ובלשנות שימושית (קורס מתקדם). מועמדים בעלי רשיון הוראה עד כיתה י', בעלי ותק של 3 שנים לפחות, יפנו לד"ר שושנה פולמן, האוניברסיטה הפתוחה, ת"ד 39328, רמת אביב. קבלתם של המועמדים לקורסים אלה תלויה בחוות דעת חיובית של הפיקוח על הוראת אנגלית ובהחלטת ועדת קבלה של האוניברסיטה הפתוחה.

153. מבחני גמר לתלמידי כיתות י"ב (בנים) בכושר גופני

1. כהתאם להוראות המנהל הכללי (חוזר מיוחד א' לקראת שנת הלימודים התשמ"ז) חובה על כל מוסד חינוכי על-יסודי לקיים מבחני גמר לתלמידי י"ב (בנים) בכושר גופני. ההישגים במבחנים אלה ישוקללו בציון הגמר השנתי (30% מהציון), שיירשם כחובה בתעודת הבגרות.
2. המבחנים יתקיימו בבתי-הספר בהתאם לנהלים המפורטים בחוזר שהוזכר ולפי הסידורים הטכניים והארגוניים שייקבעו על-ידי הנהלת בית-הספר ומרכז החינוך הגופני במוסד.
3. יש להכין את התלמידים לבחינה על-ידי טיפוח הכושר הגופני במשך השנה כולה ולתת להם הזדמנות להתנסות מוקדמת בפריטי המבחן השונים. מבחן זה אינו פוסל שימוש במבדקים אחרים הנהוגים כדי לבדוק היבטים אחרים בכושרו הגופני של התלמיד.
4. את המבחן יש לבצע לאחר חופשת פסח, במועד הנוח לבית-הספר, החל מהתאריך כ' בניסן התשמ"ז (22.4.87). בחירת המועדים הספציפיים תיעשה על-ידי המורה, אך יש לנסות ולהתאים את מועד המבדקים לתנאי מזג אוויר נאותים.
5. אין לקיים את המבחנים לפני חופשת הפסח! על גבי טופס דוגמת זה שלהלן יש להודיע לריכוז הפיקוח על החינוך הגופני עד כ"ט במרחשוון התשמ"ז (1.1.87), מה הם היום, השעות והמקום המדויקים שבהם יתקיימו המבחנים. העתק של טופס זה (או תצלום שלו) יש לשלוח בריזמנית למפקח על החינוך הגופני בבית-הספר.
6. בהתאם לנתונים אלה ישלחו המרכז לכושר קרבי והפיקוח על החינוך הגופני אנשי מקצוע מיוחדים שיפקחו על ביצוע המבחנים לפי הנהלים. מודגש בזה, כי האחריות לארגון המבחנים ולביצועם היא של מורי בית-הספר ושל הנהלתו, ויש לקיימם במועד שנקבע, גם אם לא יגיעו מפקחים חיצוניים.
7. להלן דוגמת הטופס לתכנון מבחני גמר בכושר גופני. יש לשלחו עד ל' בכסלו התשמ"ז (1.1.87):

לכבוד
המפקח המרכז על החינוך הגופני
משרד החינוך והתרבות
רחוב שוקן 18
תל-אביב 66556

הנדון: טופס תכנון מבחני גמר בכושר גופני - כיתות י"ב (בנים)

מס'	יום	תאריך	שעה	כיתה	מקום (מדויק)	מס' התלמידים (בנים) כשכת י"ב - התשמ"ז

כתובת מדויקת של המוסד
(לא תיכת דואר)

שם בית-הספר

חתימה וחותמת

שם המנהל

תאריך

טלפון בבית-הספר

154. דפי נוסחאות במתמטיקה לרמות 4 ו-5 יחידות לימוד

כפי שהודענו בחוזר מז' 1, סעיף 55, יהיה בתוקף החל במועד קיץ התשמ"ח דף נוסחאות חדש לרמות 4 ו-5 יחידות לימוד במתמטיקה. דוגמה של הדף החדש מופיעה בנספח ב' לחוזר זה.

לוח ההתפלגות הנורמלית המצטברת, המופיע בדף החדש, יצורף גם לדף הנוסחאות המיוחד לרמת 3 יחידות לימוד.

155. טופס ת-1 לבחינות בע"פ בתלמוד ובתושבע"פ - בתיספר על יסודיים דתיים

בתי הספר העל יסודיים מתבקשים לזרז את משלוח טופס ת-1 ובו פירוט חומר בחינות הבגרות בעל פה בתלמוד ובתושבע"פ התשמ"ז. הטפסים נשלחו לבתי-הספר, והם יוחזרו מלאים, בשלושה העתקים.

בתי ספר שלא הגיעו אליהם טפסים, ימלאו טופס כדוגמת טופס ת-1 מאשתקד. את הטפסים יש לשלוח לאישור בהקדם אל הרב ש' לוי, מפקח לתושבע"פ, משרד החינוך והתרבות, אגף החינוך הדתי, רח' שבטי ישראל 27, ירושלים.

בתיספר שלא ישלחו טופס ת-1 במועד, ייחשבו כבתיספר שאינם מקיימים בחינות בעל-פה בתלמוד ובתושבע"פ, ולא יישלח אליהם כוחן בעל פה במועד הבחינות בעל פה בהתשמ"ז.

156. הגבורה היהודית במלחמת העולם השנייה - חידון בינלאומי

במלאת ארבעים וחמש שנה למרד גטו ורשה, ולאור ההיענות הרבה שהייתה לחידון הראשון שנערך בירושלים בערב יום השואה התשמ"ז, ייערך "החידון הבינלאומי השני לגבורת העם היהודי במלחמת העולם השנייה".

ההשתתפות בחידון פתוחה לבני נוער מחטיבות הביניים ומהחטיבות העליונות בבתי הספר העל יסודיים. נוסף על נציגים מישראל ישתתפו בחידון נציגים מכל הקהילות היהודיות בעולם.

החידון ייערך באפריל 1988, וישודר בשידור ישיר בטלוויזיה. כהכנה לחידון יתקיימו חידונים מוקדמים. הזוכים בשלב זה ישתתפו בשלב הסיום.

החידון יתבסס על חומר שיתפרסם במקראה מיוחדת ויישלח למנהלי בתי הספר שתלמידיהם יבקשו להשתתף בחידון.

פרטים נוספים על החידון ועל שלבי ההכנה יועברו ישירות למנהלי בתי הספר על ידי הגוף המארגן את החידון.

157. העלייה לדקל אבשלום

בהתאם להוראות הקבע שהופיעו בחוזר מיוחד ה' (התשמ"ז), "פעילות תנועות הנוער במוסדות החינוך", סעיף 10, אנו מבקשים להסב את תשומת לב המנהלים, שבשנת התשמ"ז ימלאו 70 שנה להירצחו של אבשלום פיינברג במדבר, ומועד העלייה לדקל אבשלום נקבע ליום שלישי, כ"ו בטבת התשמ"ז (27 בינואר 1986). מנהלי בתי הספר מתבקשים לשחרר מהלימודים תלמידים המשתתפים באירוע, על סמך פנייה של תנועת הנוער ואישור של ההורים.

158. ציון סופי לעבודת גמר צמודה

הציון הסופי לעבודת גמר צמודה למקצועות בחינה יחושב על פי נוסחה זו:

$$\text{ציון סופי} = \frac{X + Y}{2}$$

X = ציון שנתי (ללא קשר למספר יחידות הלימוד).
Y = ציון עבודת הגמר הצמודה.

סעיף זה משנה את האמור בחוזר מיוחד התשל"ז - שכפול/27, סעיף 5.8.1 ב'.
תכולה: ממועד הבחינות קיץ התשמ"ז.

159. "תכניות ייחודיות" בחטיבה העליונה

חוזר מס' 5 בנושא "תכניות לימודים ייחודיות" פורסם על ידי המדור לתכניות ייחודיות באגף לתכניות לימודים, ונשלח אל בתי הספר העל-יסודיים. בחוזר הובאו הנחיות מעודכנות, ויש בו שינויים בהשוואה לאמור בעניין זה בחוזר מיוחד ג' (התשמ"ז), "המסגרת החינוכית והלימודית של שנת הלימודים התשמ"ז", סעיף 3.2. לחוזר בנושא "תכנית לימודים ייחודיות" צורפו גם הודעות המדור לתכניות ייחודיות.

בבתי-ספר על יסודיים שלא קיבלו את החוזר יפנו בכתב לכתובת זו: משרד החינוך והתרכות, האגף לתכניות לימודים, המדור לתכניות ייחודיות, ירושלים 91911.

160. תכנית מניעה חינוכית, "אלכוהול ושכרות", מאת ד"ר שושנה וייס

א. התכנית מכוונת לאוכלוסייה הכללית של תלמידי הכיתות י'-י"ב לגוניה. היא מיועדת לחיסון משתייה מופרזת וליצירת נוגדנים, כדי שבמפגש עם אלכוהול ויכולו התלמידים להגיד "לא" לשתייה שכזו או לשתיית אלכוהול כתחליף למים.

ב. התכנית היא מודולרית ובין תחומית, וכוללת יחידות המטפלות בתחום ההתנהגות, הקניית מידע, תרגילים בקבלת החלטות, המלצות מפורטות על נושאים לדיון ולהפעלה והמלצות לדרכי הוראה בצירוף דפי מידע למורים.

ג. בית ספר שמעוניין להפעיל את התכנית יקצה לה זמן של 8 שיעורים לפחות בכל כיתה, במסגרת שעות החינוך.

ד. צוות משימה משותף לאגידה למניעת אלכוהוליזם בישראל ולמשרדנו ירכז את הפעלת התכנית בבתי הספר.

ה. בתי הספר יפנו ללילי ברקמן, אחראית להפעלת תכניות מניעה בנושא "אלכוהול וסמים" במזכירות הפדגוגית, רח' דוד המלך 8, ירושלים, טל' 02-238246, כדי להבטיח קבלת תכניות הדרכה והשתלמות.

161. תיקוני טעויות בחוברת "מתכונת הלימודים ותכנית הבחינות בהיסטוריה בחטיבה העליונה" - מהדורה מתוקנת, ירושלים, התשמ"ז (1986)

להלן התיקונים שיש להכניס לחוברת, שנשלחה לכל בתי-הספר העל-יסודיים לפני חודשים מספר. עמ' 21, שורה 4 מלמעלה: יש למחוק את השורה כולה (מהמלה "גירוש" ועד המלה "ריכוז"), ובמקומה יש לרשום: "גרופן, ועידת ואנזה והחלטותיה".

עמ' 22, שורה 3 מלמטה: במקום המלים "ועד 33 ארצות" צ"ל: "ועד ארבע ארצות".

162. תיקון למפתח ההערכה לחיבור עברי

בחוזר מו/2, סעיף 83, נפלה טעות במפתח ההערכה לחיבור עברי, עמ' 27, חלק ראשון של סעיף ד של המפתח, ויש לתקן כדלקמן: " - אוצר מלים . . . (15 נקודות)".

מספר הנקודות לחלק השני של סעיף זה, "צורה חיצונית . . .", יישאר 5 נקודות.

ד"ר שמשון שושני

המנהל הכללי

נספחים

נספח א

מפרסומי משרדנו

להלן פרסומים חדשים שראו אור לאחרונה:

האגף לתרבות תורנית

פרקים במשנתו העיונית של הרב כוכ

בתוכן: סדרה א' - אמונה: סדרה ב' - אדם וחברה: סדרה ג' - ישראל וארץ ישראל.

מס' קטלוגי: 01.42 מחיר: 4 ש"ח.

המזכירות הפדגוגית

החטיבה הצעירה

"החטיבה הצעירה" היא מסגרת חינוכים-לימודית לילדי כיתות גן ויא' בתוך בית הספר היסודי. חוברת בשם זה יצאה לאור, והיא מיועדת בעיקר לעוסקים בתכנון מבני חינוך ועוסקת בהיבטים התכנוניים של המבנה, בחלוקתו, בריהוט הנדרש ובחצר.

כמו כן החוברת כוללת מבוא נרחב על הראציונל החינוכי העומד מאחורי הכנסת כיתות הגן לבית הספר והסבר מקיף על דרכי הפעלת החטיבה.

כתבו: רות נחמני, בטי פוליטי ואריה שפיר.

בהוצאת משרד החינוך והתרבות והמכון למבני חינוך ורווחה.

מספר קטלוגי: 03.05.27 מחיר: 7.50 ש"ח

פיתוח ההבעה בכתב בחטיבות הצעירות

החוברת מתארת דרכים ואמצעים שבעזרתם ניתן לפתח הבעה יצירתית בכתב מראשית כיתה א'. בחוברת מתוארות התרומות של הכתיבה החופשית כאמצעי הבעה וככלי עזר ללימוד קריאה. כמו כן מובאות בה תוצאות בדיקה להערכת רמת הכתיבה של ילדי כיתות א' בחטיבות צעירות שעוסקים בהן בכתיבה יצירתית.

כתבו: פרופ' דינה פייטלסון, רות נחמני ויעקב גוטהולד.

בהוצאת משרד החינוך והתרבות.

מס' קטלוגי: 03.05.28 מחיר: 3 ש"ח.

פרסומים אחרים

עיון תפילה לאהבת ישראל

מאת ד"ר קודש. שיחות הדרכה למורים בחינוך הממלכתי להכרת תפילות ישראל כמקור תרבות עם והשראה לאהבת ארץ ישראל.

בתוכן: תפילות ההשכמה - ברכות הגוף והנשמה; ברכות התורה; קריאת שמע; ה' שפתיי תפתח; ברכת המזון; שבת.

החוברת מלווה במכתב מישר החינוך והתרבות.

מס' קטלוגי: 06.07 מחיר: 4 ש"ח.

הכרת סידור התפילה

תכנית הרשות "הכרת סידור התפילה" מיועדת לבית הספר הממלכתי (כיתות ה'-ו'), ומטרתה להביא לפני התלמיד ממד חדש של התרבות היהודית שאינו מוכר לו, בלי הטפה כלשהי או הכוונה לתפילה בפועל. מטרתיה של התכנית הן אלה:

א. התלמיד יתוודע אל הסידור, יכיר את מבנהו ויצירות מרכזיות שבו.

ב. התלמיד יעמוד על הקשר ההדוק שבין הסידור לתנ"ך, ובוה יראה את הסידור כחלק אינטגרלי של הרצף ההיסטורי היהודי.

ג. התלמיד יכיר ערכי יסוד ביהדות ובהגות היהודית דרך הכרת סידור התפילה.

התכנית בנויה לפי רצף מתפתח, עם אפשרות ללמוד את כולה או חלקים ממנה, לפי שיקולי המורה.

התכנית היא חוברת למורה, והיא כוללת גם הצעות דידקטיות ופעילויות להוראה בכיתה.

מס' קטלוגי: 06.10 מחיר: 9 ש"ח.

ניתן להשיג את כל פרסומי משרד החינוך והתרבות למחלקותיו השונות באמצעות חב' "אטלס", בכתובות האלה:

1. "אטלס": רח' צ'לנוב 49, תל-אביב, טל' 378901, 03-377890. מרכז תצוגה, רכישה במקום

2. "אטלס": רח' שושן 4, ירושלים, טל' 02-247746

3. "בית הלל סלוצקי": רח' הלל 4, ירושלים, טל' 02-244848

4. "אטלס": רח' דבורה 2, חיפה, טל' 04-667473, מרכז רכישה ספרים בעברית

5. "בטלהיים" את תמיר" בע"מ: רח' נורדאו 34, חיפה, טל' 04-641666, 04-667045

6. "רודיק": רח' גרשון 25, באר-שבע, טל' 057-32000, 057-78110

7. "אריק כהן": רח' חנקין 5, רעננה, טל' 31725, 455345, 052-453206

8. "גרינבוים": רח' ירושלים 59, צפת, טל' 069-30249

9. ניתן לבצע הזמנות במרכזים הפדגוגיים ברחבי הארץ.

הזמנות בכתב ניתן להפנות לחברת "אטלס" בתל-אביב ובירושלים, בכתובות הרשומות לעיל, בצירוף המחאה.

המחירים אינם כוללים דמי משלוח. יש לוודא מה הם דמי המשלוח שיש להוסיף בכתובות הנ"ל טרם הזמנת הפרסומים. נא לציין מספר קטלוגי.

ג.נ.פ.י.ם

(הנדסת המרחב)

$$P = \pi r l + \pi r^2$$

$$N = \frac{\pi r^2 h}{3}$$

$$P = 4\pi R^2$$

$$N = \frac{4}{3}\pi R^3$$

חרוט: שטח פנים

נפח

כדור: שטח פנים

נפח

הנדסה אנליטית (לרמת 5 יח"ל בלבד)

קו ישר

$$\text{tg} \alpha = \frac{|m_1 - m_2|}{1 + m_1 m_2} \quad ; \quad y = m_2 x + n_2 \quad ; \quad y = m_1 x + n_1$$

נוסחה למציאת הזווית α בין הישרים

$$d = \pm \frac{Ax_0 + By_0 + C}{\sqrt{A^2 + B^2}}$$

מרחק הנקודה $(x_0; y_0)$ מהישר $Ax + By + C = 0$

מעגל

משוואת המשיק למעגל $(x-a)^2 + (y-b)^2 = R^2$ בנקודה $(x_0; y_0)$ עליו:

$$(x_0 - a) \cdot (x - a) + (y_0 - b) \cdot (y - b) = R^2$$

אליפסה

$$\frac{x^2}{a^2} + \frac{y^2}{b^2} = 1 \quad \text{לאליפסה}$$

מרחק המוקד מהראשית:

$$c = \sqrt{a^2 - b^2}$$

$$\frac{xx_0}{a^2} + \frac{yy_0}{b^2} = 1$$

ישר משיק לאליפסה בנקודה $(x_0; y_0)$ עליה:

$$n^2 = m^2 a^2 + b^2$$

התנאי שהישר $y = mx + n$ ישיק לאליפסה:

נספח ב

נוסחות במתמטיקה

לרמות 4 ו-5 יחידות לימוד (תוכנית רגילה)

א.ל.ג.ב.ה

$$a^n - b^n = (a-b) \cdot (a^{n-1} + a^{n-2}b + a^{n-3}b^2 + \dots + b^{n-1})$$

$$(a+b)^n = a^n + \binom{n}{1} a^{n-1}b + \dots + \binom{n}{k} a^{n-k}b^k + \dots + b^n$$

נוסחות וייטה אם x_1, x_2 הם שורשי המשוואה $ax^2 + bx + c = 0$; $a \neq 0$:

$$x_1 + x_2 = -\frac{b}{a} \quad ; \quad x_1 \cdot x_2 = \frac{c}{a}$$

עובדינטוריקה ובינום ניוטון

נוסחת מספר התמורות ב-n עצמים (בלי חזרות): $P_n = n!$

$$\bar{P}_n = \frac{n!}{n_1! \cdot n_2! \cdot n_3! \cdot \dots \cdot n_k!}$$

נוסחת מספר התמורות ב-n עצמים כשהם

$n_1, n_2, \dots, n_k$ שווים ביניהם

$$: n_1 + n_2 + \dots + n_k = n$$

נוסחת מספר החליפות של k מתוך n עצמים (בלי חזרות): $A_n^k = \frac{n!}{(n-k)!}$

נוסחת מספר הצרופים של k מתוך n עצמים (בלי חזרות): $\binom{n}{k} = C_n^k = \frac{n!}{k!(n-k)!}$

$$(a+b)^n = a^n + \binom{n}{1} a^{n-1}b + \dots + \binom{n}{k} a^{n-k}b^k + \dots + b^n$$

מספרים מרוכבים (לרמת 5 יח"ל בלבד)

$$[r(\cos \alpha + i \sin \alpha)]^n = r^n \cdot (\cos n\alpha + i \sin n\alpha)$$

משפט מואבר:

ט.ר.י.ג.ו.נ.מ.ט.ר.י.ה

I יו יו ת:

$$\sin(\alpha \pm \beta) = \sin \alpha \cos \beta \pm \cos \alpha \sin \beta$$

$$\cos(\alpha \pm \beta) = \cos \alpha \cos \beta \mp \sin \alpha \sin \beta$$

$$\text{tg}(\alpha \pm \beta) = \frac{\text{tg} \alpha \pm \text{tg} \beta}{1 \mp \text{tg} \alpha \text{tg} \beta}$$

$$\sin \frac{\alpha}{2} = \pm \sqrt{\frac{1 - \cos \alpha}{2}} \quad \cos \frac{\alpha}{2} = \pm \sqrt{\frac{1 + \cos \alpha}{2}} \quad \text{tg} \frac{\alpha}{2} = \frac{\sin \alpha}{1 + \cos \alpha}$$

$$\sin \alpha + \sin \beta = 2 \sin \frac{\alpha + \beta}{2} \cos \frac{\alpha - \beta}{2} \quad \cos \alpha + \cos \beta = 2 \cos \frac{\alpha + \beta}{2} \cos \frac{\alpha - \beta}{2}$$

$$\sin \alpha - \sin \beta = 2 \sin \frac{\alpha - \beta}{2} \cos \frac{\alpha + \beta}{2} \quad \cos \alpha - \cos \beta = -2 \sin \frac{\alpha + \beta}{2} \sin \frac{\alpha - \beta}{2}$$

סטטיסטיקה והסתברות

סטיית התקן: כאשר $f_1, \dots, f_n$ השכיחויות של $x_1, \dots, x_n$

$$f_1 + f_2 + \dots + f_n = N \quad ; \quad (\bar{x} \text{ ממוצע הנתונים})$$

$$s = \sqrt{\frac{(x_1 - \bar{x})^2 \cdot f_1 + (x_2 - \bar{x})^2 \cdot f_2 + \dots + (x_n - \bar{x})^2 \cdot f_n}{N}}$$

נוסחת ברנולי: ההסתברות ל k הצלחות ב n ניסיונות בהתפלגות בינומית עם הסתברות p :

$$p_n(k) = \binom{n}{k} p^k (1-p)^{n-k}$$

לוח של ההתפלגות הנורמלית המצטברת

u	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
0.0	0.500	504	508	512	516	520	524	528	532	536
0.1	0.540	544	548	552	556	560	564	568	571	575
0.2	0.579	583	587	591	595	599	603	606	610	614
0.3	0.618	622	625	629	633	637	641	644	648	652
0.4	0.655	659	663	666	670	674	677	681	684	688
0.5	0.692	695	699	702	705	709	712	716	719	722
0.6	0.726	729	732	736	739	742	745	749	752	755
0.7	0.758	761	764	767	770	773	776	779	782	787
0.8	0.788	791	794	797	800	802	805	809	811	813
0.9	0.816	819	821	824	826	829	832	834	837	839
1.0	0.841	844	846	848	851	853	855	858	860	862
1.1	0.864	866	869	871	873	875	877	879	881	883
1.2	0.885	887	889	891	893	894	896	898	900	902
1.3	0.903	905	907	908	910	911	913	915	916	918
1.4	0.919	921	922	924	925	926	928	929	931	932
1.5	0.933	935	936	937	938	939	941	942	943	944
1.6	0.945	946	947	948	949	950	951	952	953	954
1.7	0.955	956	957	958	959	960	961	962	963	964
1.8	0.965	966	967	968	969	970	971	972	973	974
1.9	0.975	976	977	978	979	980	981	982	983	984
2.0	0.985	986	987	988	989	990	991	992	993	994
2.1	0.995	996	997	998	999	1.000	1.001	1.002	1.003	1.004
2.2	0.995	996	997	998	999	1.000	1.001	1.002	1.003	1.004
2.3	0.995	996	997	998	999	1.000	1.001	1.002	1.003	1.004
2.4	0.995	996	997	998	999	1.000	1.001	1.002	1.003	1.004
2.5	0.995	996	997	998	999	1.000	1.001	1.002	1.003	1.004
2.6	0.995	996	997	998	999	1.000	1.001	1.002	1.003	1.004
2.7	0.995	996	997	998	999	1.000	1.001	1.002	1.003	1.004
2.8	0.995	996	997	998	999	1.000	1.001	1.002	1.003	1.004
2.9	0.995	996	997	998	999	1.000	1.001	1.002	1.003	1.004
3.0	0.995	996	997	998	999	1.000	1.001	1.002	1.003	1.004

היפרבולה $\frac{x^2}{a^2} - \frac{y^2}{b^2} = 1$ להיפרבולה

האסימפטוטות: $y = \pm \frac{b}{a}x$

מרחק המוקד מהראשית: $c = \sqrt{a^2 + b^2}$

משיק להיפרבולה בנקודה $(x_0; y_0)$ עליה: $\frac{xx_0}{a^2} - \frac{yy_0}{b^2} = 1$

התנאי שהישר $y = mx + n$ ישיק להיפרבולה: $n^2 = m^2 a^2 - b^2$

פרבולה $y^2 = 2px$ לפרבולה

משיק בנקודה $(x_0; y_0)$ שעליה: $yy_0 = p(x+x_0)$

התנאי שהישר $y = mx + n$ ישיק לפרבולה: $n = \frac{p}{2m}$

חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי

$(\cos x)' = -\sin x$

$(\tan x)' = \frac{1}{\cos^2 x}$

$(\cot x)' = -\frac{1}{\sin^2 x}$

$(a^x)' = a^x \ln a$

$(\log_a x)' = \frac{1}{x} \log_a e$

$\left(\frac{f(x)}{g(x)}\right)' = \frac{g(x)f'(x) - g'(x)f(x)}{g^2(x)}$; $\frac{dy}{dx} = \frac{dy}{du} \cdot \frac{du}{dx}$

$\int f(x) dx = F(x) + C \Rightarrow \int f(ax + b) dx = \frac{1}{a} F(ax + b) + C$

נספח ג

הסכם קיבוצי

בין: ממשלת ישראל, בשם מדינת ישראל, המיוצגת על ידי הכמונה על השכר והסכמי עבודה במשרד האוצר, מר הלל דודאי, וסמנכ"ל משרד החינוך והתרבות, מר יהודה שרלון;

מרכז השלטון המקומי בישראל, בשמו ובשם כל הרשויות המקומיות, למעט שלוש הערים הגדולות, המיוצג על ידי מר גדעון לב;

שלוש הערים הגדולות (ירושלים, תל-אביב-יפו וחיפה), המיוצגות על-ידי מר נפתלי איתן;

(להלן: "המעסיקים")

מצד אחד

לבין: הסתדרות המורים בישראל, המיוצגת ע"י המזכיר הכללי, מר יצחק ולבר; שמריהו בן-דור; יצחק אסא; פנחס חגין; צבי כהן; דב רונן; עפרה דונסקי; גד דיעי; משה אידלשטיין (להלן: "הסתדרות המורים")

ארגון המורים בבתי הספר העל-יסודיים, המיוצג על-ידי יו"ר ההנהלה הארצית, גב' שושנה בייר, והח' חנה מרון, משה גרבולר ורן ארו.

(להלן: "ארגון המורים")

מצד שני

הואיל: וביום 21.8.1986 נחתם הסכם קיבוצי (מסגרת) בין המעסיקים בשירות הציבור לבין ההסתדרות הכללית (להלן: הסכם המסגרת)

והואיל: והצדדים קיימו דיון מיוחד בדבר הדרך ליישום העקרונות שנקבעו בהסכם המסגרת והתאמתו בכל הקשור לקידום של עובדים בשירות המעסיקים המדורגים בדירוג עובדי הוראה (להלן: "העובדים")

הוסכם והותנה בין הצדדים כדלקמן:

1. המבוא להסכם זה מהווה חלק בלתי נפרד ממנו.
 2. הוראות הסכם זה ממצות את המשא ומתן בין הצדדים בדבר שכר ותנאי עבודה של העובדים לתקופה 31.3.1987-1.4.1988, ולא ינוהל משא ומתן נוסף.
 3. בהתחשב בהסדרי הקידום המיוחדים שנקבעו בהסכם המסגרת, מוסכם כדלקמן:
 - א. סולם המשכורת המשולבת בדירוג עובדי הוראה לתקופה מ-1.9.1986 עד 31.3.1987 יהיה כמפורט בנספח להסכם זה. העלות הנובעת מהפעלת סולם זה היא 7%.
 - ב. החל במשכורת חודש אפריל 1987 יוגדל סולם המשכורת המשולבת ב-3.74%, כך שסך כל התוספת תגיע ל-11%.
 - ג. לאור האמור בסעיפים קטנים א' ו-ב' דלעיל, מוסכם כי מתוצאות בדיקת הנתונים על-פי סעיף 28 להסכם הקיבוצי מיום 22.2.1979 שתתקיים בחודש יולי 1987 יופחתו 11%.
- מסקנות בדיקת הנתונים, לאחר הפחתת 11% כאמור, יבוצעו החל במשכורת חודש ספטמבר 1987.

4. תנאים שנקבעו בעבר בין הצדדים בהסכמים קיבוציים או בהסדרים קיבוציים או בהתחייבויות בכתב ימשיכו להיות בני תוקף בתקופת תוקפו של הסכם זה, אלא אם שוני במפורש או במשתמע על-ידי הוראה מהוראות הסכם זה.

5. הצדדים מתחייבים כי בתקופת תוקפו של הסכם זה לא ינקוט צד אחד או יחידה מיחידותיו כנגד הצד השני באמצעי שביתה או השבתה מלאה או חלקית ו/או כל פגיעה בהליכי העבודה או סדריה לגבי הנושאים עליהם הגיעו הצדדים להסדר בהסכם זה.

6. התשלומים הנובעים מסעיף 3א' דלעיל יבוצעו החל ממשכורת חודש אוקטובר 1986, ולא יאוחר ממשכורת חודש נובמבר 1986, אולם למען הסר ספק מובהר כי תחולת סולם המשכורת המשולבת כאמור בסעיף 3א' דלעיל הינה מ-1.9.1986.

7. תקופת תוקפו של הסכם זה היא מיום 1.4.1986 עד יום 31.3.1987, פרט לסעיפים בהם נקבעה תחולה אחרת.

שידורי הרדיו לבתי הספר, שליש ב', התשמ"ז

א. מועדים ואירועים לשליש ב'

ליום הולדתו של ח"ג ביאליץ

1. ה' בטבת התשמ"ז (6.1.87): שלמה המלך והדבורה, בסדרה לחינוך המיוחד
2. י' בטבת התשמ"ז (11.1.87): משוררנו ח"נ ביאליק, בסדרה "סיפור וצליל"
3. י"א בטבת התשמ"ז (12.1.87): מי דופק על הלונג?, בסדרה "סיפור אני שומע"

ט"ו בשבט

- ד' בשבט התשמ"ז (3.2.87): ערים מתוקים, בסדרה לחינוך המיוחד
ט' בשבט התשמ"ז (8.2.87): עין הבוגביליה, בסדרה "סיפור וצליל"
י' בשבט התשמ"ז (9.2.87): משינה במלך שחיפש יורש, בסדרה "סיפור אני שומע"
יא' בשבט התשמ"ז (10.2.87): עין האכלופטים, לחינוך המיוחד
יב' בשבט התשמ"ז (11.2.87): העין העליונה, בסדרה "ואלה תולדות"
יג' בשבט התשמ"ז (13.2.87): סדר מ"ז בשבט מהו?, בסדרה "לקראת שבת"

פורים

- ב' באדר התשמ"ז (3.3.87): סודו של רפי, בסדרה לחינוך המיוחד
ה' באדר התשמ"ז (6.3.87): אולפן משדר - מגילת אסתר, בסדרה "לקראת שבת"
ו' באדר התשמ"ז (8.3.87): חידון לפורים, בסדרה "סיפור וצליל"
ח' באדר התשמ"ז (9.3.87): לימוד השיר "תן כתף" בסדרה "סיפור אני שומע"
י"ב באדר התשמ"ז (13.3.87): כימי אחשוורוש, בסדרה "לקראת שבת"

פסח

- כ"ג באדר התשמ"ז (28.4.87): גביעי הזכוכית, בסדרה לחינוך המיוחד
כ"ח באדר התשמ"ז (29.3.87): נעליים, בסדרה "סיפור וצליל"
כ"ט באדר התשמ"ז (30.3.87): הנע, חושבים! לפסח, בסדרה "סיפור אני שומע"
א' בניסן התשמ"ז (31.3.87): משנכנס ניסן, בסדרה לחינוך המיוחד
ד' בניסן התשמ"ז (3.4.87): כל דכפין ייתי וייכול, בסדרה "לקראת שבת"

תכניות מיוחדות - במלאת 100 שנה לדוד בן גוריון

- ב' בטבת התשמ"ז (21.1.87): סג'רה - שמירה עברית
 ז"ז באדר התשמ"ז (18.3.87): יישוב הנגב - שדה בוקר.

ב. סיפור וצליה

- " בטבת התשמ"ז (11.1.87)

חלק א': משוררנו ח"נ ביאליק

תכנית ליום-הולדתו של המשורר החל ב־' בטבת. בתכנית יובא מבחר מתוך השירים "קן לציפור", "שתי בנות", "מקהלת-נגנים", "נדנדה", "ברכת-מזון", "עציץ-פרחים", "מעבר לים", "הפרח לפרפר", "הפרפר לפרח", "אצבעוני", "כגינת-הירק".

נספח להסכם קיבוצי מיום 15.10.86

ד'רױג עױבדי הױראה

סולם שבר מסולב ל - 1.9.86

סכומים													סכום
ד ר ג ו ת													ד ר
מס' נכס	מס' נכס	מס' נכס	מס' נכס	מס' נכס	מס' נכס	מס' נכס	מס' נכס	מס' נכס	מס' נכס	מס' נכס	מס' נכס	מס' נכס	מס' נכס
374.97	387.14	396.88	423.66	423.66	496.71	534.21	486.97	486.97	534.21	559.04	598.97	634.03	1
393.72	406.50	416.72	444.85	444.85	521.54	560.92	511.32	511.32	560.92	586.99	628.92	665.74	2
413.40	426.82	437.56	467.09	467.09	547.62	588.96	536.88	536.88	588.96	616.34	660.37	699.02	3
434.07	448.16	459.44	490.44	490.44	575.00	618.41	563.73	563.73	618.41	647.16	693.39	733.97	4
455.77	470.57	482.41	514.97	514.97	603.75	649.33	591.92	591.92	649.33	679.52	728.06	770.67	5
478.56	494.10	506.53	540.71	540.71	633.94	681.80	621.51	621.51	681.80	713.49	764.46	809.21	6
502.49	518.81	531.86	567.75	567.75	665.64	715.89	652.59	652.59	715.89	749.17	802.68	849.67	7
512.54	529.18	542.50	579.11	579.11	678.95	730.20	665.64	665.64	730.20	764.15	818.73	866.66	8
522.79	539.77	553.34	590.69	590.69	692.53	744.81	678.95	678.95	744.81	779.44	835.11	883.99	9
533.25	550.56	564.41	602.50	602.50	706.38	759.71	692.53	692.53	759.71	795.02	851.81	901.67	10
543.91	561.57	575.70	614.55	614.55	720.51	774.90	706.38	706.38	774.90	810.92	868.85	919.71	11
554.79	572.80	587.21	626.84	626.84	734.92	790.40	720.51	720.51	790.40	827.14	886.22	938.10	12
565.89	584.26	598.96	639.38	639.38	749.62	806.21	734.92	734.92	806.21	843.69	903.95	956.86	13
577.20	595.95	610.94	652.17	652.17	764.61	822.33	749.62	749.62	822.33	860.56	922.03	976.00	14
588.75	607.86	623.16	665.21	665.21	779.90	838.78	764.61	764.61	838.78	877.77	940.47	995.52	15
600.52	620.02	635.62	678.51	678.51	795.50	855.55	779.90	779.90	855.55	895.33	959.28	1015.43	16
612.53	632.42	648.33	692.08	692.08	811.41	872.66	795.50	795.50	872.66	913.23	978.46	1035.74	17
624.79	645.07	661.30	705.93	705.93	827.64	890.12	811.41	811.41	890.12	931.50	998.03	1056.45	18
637.28	657.97	674.52	720.04	720.04	844.19	907.92	827.64	827.64	907.92	950.13	1017.99	1077.58	19
650.03	671.13	688.01	734.45	734.45	861.07	926.08	844.19	844.19	926.08	969.13	1038.35	1099.14	20
663.03	684.55	701.78	749.13	749.13	878.30	944.60	861.07	861.07	944.60	988.51	1059.12	1121.12	21
676.29	698.24	715.81	764.12	764.12	895.86	963.49	878.30	878.30	963.49	1008.28	1080.30	1143.54	22
689.81	712.21	730.13	779.40	779.40	913.78	982.76	895.86	895.86	982.76	1028.45	1101.91	1166.41	23
703.61	726.45	744.73	794.99	794.99	932.05	1002.41	913.78	913.78	1002.41	1049.02	1123.95	1189.74	24
717.68	740.98	759.62	810.89	810.89	950.70	1022.46	932.05	932.05	1022.46	1070.00	1146.43	1213.53	25
724.86	748.39	767.22	819.00	819.00	960.20	1032.69	941.37	941.37	1032.69	1080.70	1157.89	1225.67	26
732.11	755.88	774.89	827.19	827.19	969.80	1043.01	950.79	950.79	1043.01	1091.50	1169.47	1237.93	27
739.43	763.44	782.64	835.46	835.46	979.50	1053.44	960.30	960.30	1053.44	1102.42	1181.16	1250.31	28
746.82	771.07	790.47	843.81	843.81	989.30	1063.98	969.90	969.90	1063.98	1113.44	1192.98	1262.81	29
754.29	778.78	798.37	852.25	852.25	999.19	1074.62	979.60	979.60	1074.62	1124.58	1204.91	1275.44	30
761.83	786.57	806.36	860.77	860.77	1009.18	1085.37	989.39	989.39	1085.37	1135.82	1216.95	1288.19	31

מקצת השירים יוגשו בקריאה ברורה ומטועמת, ומקצתם יושרו כפי נחצה הנדל ואחרים. כל המבחר מצוי בספר "שירים ופזמונים לילדים", מאת ח"נ ביאליק.

חלק ב' (תנועה): נדנדות

שיחת-הכנה: מהי תנועת-נדנוד? הילדים מדגימים תנועה קטנה וגדולה. מה מתנדנד בחדר? ומה מתנדנד בחוץ? אילו סוגי נדנדות הילדים מכירים? נדנדת-סירה, נדנדת-סוס, נדנדת-עלה-יורד, נדנדה תלויה וכו'.

תוכן המשדר: כל חלק בגוף מתנדנד: הראש, כף-היד, כל הזרוע, הרגל וכל הגוף.

התנועה הולכת וגדלה או הולכת וקטנה. הילדים יציגו את הנדנדות השונות.

י"ז בטבת התשמ"ז (18.1.87)

חלק א': מיכאל

מאת מרים ילן-שטקליס

שיר המבטא את צערה של ילדה על שחברה, מיכאל, הבטיח לבוא אחר הצהריים לבקרה, ולא בא. אנו נגיש את השיר בקריאה, וכן מושר.

חלק ב': שמות ילדים ומקצבים (תנועה)

הכנה: נאמר בקול רם שמות של ילדים ונשים לב כמה מחיאות כפיים יש בשם. לדוגמה: רות, גד, דן (מחיה אחת), נורית, יורם (שתי מחיאות), מיכאל (שלוש), אביגיל (ארבע מחיאות: אין הכוונה להברות הדקדוקיות, אלא לתנועות הדיבור).

תוכן המשדר: מקצבי השמות. היו למיכאל שלושה חברים: דן, יעל ואביגיל. לכל אחד מקצב משלו: דן צועד, יעל מדלגת, ואביגיל רצה. הילדים יגיבו על משחקי השמות השונים.

הצעות להמשך: המורה תבחר מתוך הכיתה שמות בעלי מקצב שונה. המורה מתופפת שם מסוים, והילדים מנחשים למי קראה מתוך 3 השמות. הכיתה תחולק לקבוצות ילדים לפי שמות בעלי מקצב דומה: למשל: קבוצת הילדים בעלי שתי מחיאות-כפיים: נורית, אבנר, יוסף, עופר וכו'. הקבוצה הולכת כאשר מתופפים לה.

כ"ד בטבת התשמ"ז (25.1.87)

חלק א': רכבת הצעצועים

סיפור על רכבת קטנה שהובילה צעצועים ואוכל לילדים הגרים מעברו השני של הר גבוה. הרכבת נעצרה באמצע מסעה, ולא יכלה להמשיך ולטפס בהר התלול. גלגליה לא הסתובבו עוד. רכבות רבות חלפו על פני הרכבת הקטנה, וסירבו להיעצר ולהגיש לה עזרה. לבסוף הופיע על הפסים הקטר הכחול והישן והסכים לעזור לרכבת הקטנה להגיע למחוז חפצה, אל מעבר להר. בסיפור נזכיר סוגים שונים של רכבות: רכבת משא ורכבת נוסעים.

חלק ב' (תנועה): רכבת הצעצועים

תוכן המשדר: משחקים לפי השיר "הקטר נושף עשן" מאת ע' הלל. הילדים ימחאו כפיים וירקעו ברגליים לפי השיר. הילדים יהיו "רכבות" וייסעו בעצמם, וכאשר המנגינה נפסקה, ייעצרו. הרכבת מתחילה לנסוע לאט, מגבירה מהירות, ולבסוף מאטה, והנה תחנה.

הכנת המשדר: שיחה על רכבת, ציור רכבות וביקור בתחנת הרכבת (אם יש כזו בסביבה). לרכבת קטר וקרונות, והיא נוסעת ועוצרת בתחנות.

ב' בשבט התשמ"ז (1.2.87)

חלק א': "מדוע שינא הכלב את החתול?" מתוך הספר "הביתן הקטן"

צנור אנדות עם, מעובד עליידי לאה גולדברג

פעם נתכנסו כל החיות לאספה, ורק הפיל לא בא. הסכים הכלב ללכת ולקרוא לפיל לאספה, אולם הוא ביקש כי יסבירו לו איך הפיל נראה, מכיוון שלא ראה אותו מימיו. החיות תיארו את הפיל תיאור מטעה: התעלמו מהמאפיין אותו. כך קרה, שכאשר הלך הכלב ופגש בחתול, הוא חשב שזה הפיל, והזמין אותו לאספה. כשראו כל החיות את החתול, צחקו מאוד לכלב, שחשב כי החתול הוא פיל. הכלב נעלב, ומאז הוא שונא את החתול.

חלק ב' (תנועה): הגומי מתמתח ומתכווץ

שיחת הכנה: נעשה ניסיונות בגומיות, כדי להראות כיצד אפשר למתוח את הגומיות וכיצד הן שוב מתכווצות חזרה. הגומי גמיש. מה עוד עשוי מגומי?

תוכן המשדר: הילדים מחזיקים בגומייה, ומותחים אותה. כשעוזבים היא מתכווצת.

הילדים עצמם הם הגומיות: מתמתחים בכל חלקי גופם, ולכל הכיוונים, ושוב מתכווצים.

הצעות להמשך: חזרה על משחקים מן המשדר: השמעת מוסיקה מעל תקליטים; הילדים מתמתחים, מתפתלים ומתכווצים, לפי המוסיקה.

ט' בשבט התשמ"ז (8.2.87)

עין הבוגביליה - אגדה אפריקאית

חלק א': תוכן המשדר

אגדה אפריקאית משעשעת, המספרת על חיות אפריקה. יום אחד רעבו חיות היער וביקשו להשביע את עצמן בפרות עץ הבוגביליה. הן שלחו את הצבי קל הרגליים אל האריה מלך החיות, לבקש את הסכמתו לאכילת הפרי. הצבי המהיר חזר, אך שכח את תשובת המלך. כך קרה גם לחיות האחרות. דווקא הצב האיטי, שהחיות חששו לשלחו, חזר ובפיו התשובה.

חלק ב' (תנועה)

הבחנות דקות יותר בן מהיר ואיטי. הפעם יציגו הילדים תנועות מהירות ואיטיות בכל הגוף. הילדים יציגו את המעבר ממהיר לאיטי, ולהפך, בצורת רכבת או מכונה המתחילה לנוע לאט ועוברת בהדרגה לקצב מהיר.

ט"ז בשבט התשמ"ז (15.2.87)

ארמון המלכות של שולמית

מאת טובה הרשקוביץ

חלק א': תוכן הסיפור

סיפור על ילדה שאמה לא הרגישה בטוב, והיא ניהלה את משק הבית במקומה. היא ניקתה את הבית, בישלה, טיפלה באחיה הקטנים ועשתה את כל העבודות של אמה.

בעקבות הסיפור אפשר לשוחח עם הילדים על הנושא "כיצד נעזור לאימא ביום האם?". כמו-כן רצוי מאוד שכל ילד יכין לאמו כמו ידיו מתנה ליום זה.

חלק ב': ריתמיקה

מטרות: לבצע תנועות בחלקי הגוף השונים, בחוזק שונה, לפי מקצבים שונים. לזהות קולות: זכוכית, מתכת, מים.

בשירור: ילדים מסדרים ומנקים את הבית: מטאטאים, חובטים שטיחים, מנגבים אבק וכו'.

הכנה: ילדים מספרים כיצד הם עוזרים לאימא: קניות בצרכנייה, עריכת שולחן, טיפול בחינוק.

כ"ג בשבט התשמ"ז (22.2.87)

כואבות לי השיניים

מאת מירה מאיר

קוראת נילי המאירי

חלק א': תוכן הסיפור

זהו סיפור בחרוזים שמסופר בו בצורה קלילה ועליזה על ילדה, ששיניה כאבו, והיא פחדה מהטיפול אצל רופא השיניים, ובסופו של דבר נוכחה לדעת שהטיפול איננו נורא ושרופא השיניים הוא אדם טוב ונחמד.

בעקבות הסיפור רצוי לנהל עם הילדים שיחה על חשיבות הטיפול היומיומי בשיניים - כמו צחצוח שיניים ושטיפת הפה אחרי הארוחות כדי למנוע הצטברות של זיהומים - וכן על חשיבות הטיפול בשיניים מיד עם תחילת הכאב.

חלק ב': ריתמיקה

מטרות: להגיב למוסיקה עצובה ושמחה: לפתח זיהוי ותיקוי, כמו שיעול, התעטשות וכו': ללמוד שיר: להתייחס לדברים מפחידים ובלתי נעימים: זריקות, תרופות, כאבים.

בשירור: אנחנו חולים, אנחנו מבריאים: מקבלים זריקות, מודדים חום וכו'.

הכנה

1. ילדים מספרים כיצד הרגישו ואיך טיפלו בהם כשהיו חולים.
2. שיחה על נשירת שן כהכנה לסיפור שבמשדר.

ל' בשבט התשמ"ז (1.3.87)

תכנית על השבת

לפני השירור: נשוחח עם הילדים מה עושים בני משפחתם בשבת שאינם עושים בימות השבוע, כמה שונה השבת שלהם.

בשירור: שידור זה לא יהיה במתכונת הרגילה של סיפור וריתמיקה, אלא נשלב את הפעולות הריתמיות בתוך הסיפור עצמו.

אחרי השירור

הילדים יחקו בתנועה ובקולות פעילויות שונות הנעשות בימות השבוע (למשל: קנייה במכולת, שטיפת רצפות, עבודות בניין) ופעילויות הנעשות בשבת.

הילדים ינגנו ויקישו מקצבים שונים על כלי הקשה, כלי שונה לכל יום בשבוע, עם הפסקת הנקישות בשבת, ושוב נקישות ליום ראשון, שני וכו'.

ז' באדר התשמ"ז (8.3.87)

חידון לפורים א'

בתכנית זו נביא שירים וקולות ופעולות המסמלים תחושות שונות. הילדים יאזינו וינסו לגלות, איזו תחושת מסתרת מאחורי הפעולות המתאים.

חלק ב' (תנועה): כיצד נתחפש?

שיחה מכינה: הכנסת אווירה פורימית: מסכות מכל הסוגים, שמחות ומפחידות. הליצנים מצחיקים. משחקי ניחוש לפי התחושות.

תוכן המשרה: הילדים ילבשו מסכה וישנו פרצוף בהתאם. הילדים ירקדו כליצנים, ובכל פעם שתהיה הדגשה במנגינה, יקפצו ויישארו בתנועה מצחיקה כמו פסל.

הצעות להמשך: ניתן לילדים חתיכות בד (לא גדולות) כדי לאלתר תחושת. כל ילד יציג את "תחושתו" לפי המנגינה.

כ"א באדר התשמ"ז (22.3.87)

סבא מאיר

מאת ישראל חנני

עיברה לשירור רעיה בלטמן

חלק א': תוכן הסיפור

גיבור הסיפור הזה הוא סבא אחד ששמו סבא מאיר, אדם בודד שילדיו גדלו ועזבו את הבית, והוא גר לבדו. סבא זה, ראשו מלא סיפורים. הצרה היא שאין לו למי לספר אותם. יוצא סבא מאיר ומחפש מישהו שיהיה מוכן להקשיב לו, אולם הכול עסוקים וממהרים, ואין להם פנאי לשמוע סיפורים. בסופו של דבר סבא פוגש בילד ששמו דרורי, וזה רוצה מאוד לשמוע סיפורים. בין השניים מתפתחת ידידות.

כ"ח באדר התשמ"ז (29.3.87)

חלק א': שלושה זוגות נעליים - תכנית לקראת חג הפסח

סיפור המתאים לחג הפסח המתקרב. יסופר כאן על שלושה ילדים, אחים, שקיבלו לקראת חג שלושה זוגות נעליים חדשות. הילדים הולכים לטייל ליד הנהר, חולצים את הנעליים, והנעליים נעלמות. כיצד נפתרת חידת הנעליים, ומיהו זה שלקח אותן - על כך יסופר בשירור.

חלק ב': זוגות נעליים (תנועה)

הכנה: אילו נעליים אתם נועלים? אילו נעליים בחורף, ואילו בקיץ? אילו נעליים יש לחיילים? אילו נעליים לאימא ולאבא?

תוכן המשרה: הנעליים מספרות את סיפורן. בנעלי ההתעמלות קופצים ומדלגים, בנעלי הבית הולכים בשקט. החיילים הולכים כמו חיילים.

הצעות להמשך: כל קבוצה נועלת נעליים מסוג אחד. התוף ינגן קפיצות לקבוצות נעלי ההתעמלות, והוא ינגן בשקט לקבוצת נעלי הבית.

ג. דפי עבודה – תזכורת

מורים המעוניינים לרכוש דפי עבודה ועדיין לא הוכיחים, יוכלו לעשות זאת עתה.

1. דפי עבודה לשידורי הרדיו לכיתות ב' ו' – "סיפור אני שימע"

במשך השנה יפורסמו דפי עבודה ל-8 שידורים. מחיר כל הדפים לכל השנה הוא 3 שקלים. יש לגבות 3 שקלים מכל תלמיד, למלא את הפרטים ולהלן. לצרף המחאה ולשלוח לפי הכתובת הזו: שידורי הרדיו לבתי הספר, קול ישראל, ירושלים 91010.

לכבוד

שידורי הרדיו לבתי הספר

קול ישראל

ירושלים 91010

הנדון: דפי עבודה לשידורי הרדיו לכיתות ב' ו' –

לשנת הלימודים תשמ"ז אני מזמין..... דפי עבודה לתלמידים בכיתות ב' ו' (8 במשך כל השנה). ר"ב המחאה ע"ס..... שקלים.

השולח: שם מנהל בית הספר:..... מיקוד:..... חתימה:..... טלפון:.....

2. דפי עבודה לשידורים בתודעה יהודית לכיתות הבינוניות – "ואלה תולדות..."

במשך השנה יפורסמו 6 דפי עבודה ל-6 שידורים. מחיר כל הדפים למשך כל השנה הוא 3 שקלים. המעוניינים בדפים אלה מתבקשים לגבות 3 שקלים מכל תלמיד בכיתות ד', ה', ו', למלא את הפרטים ולהלן, לצרף המחאה ולשלוח לפי הכתובת הזו: שידורי הרדיו לבתי הספר, קול ישראל, ירושלים 91010.

לכבוד

שידורי רדיו לבתי הספר

קול ישראל

ירושלים 91010

הנדון: דפי עבודה לשידורים בתודעה יהודית

לכיתות הבינוניות – "ואלה תולדות"

לשנת הלימודים תשמ"ז אני מזמין..... דפי עבודה לכיתות ד', ה', ו' (6 במשך כל השנה). ר"ב המחאה ע"ס..... שקלים.

השולח: שם מנהל בית הספר:..... שם בית הספר:..... כתובת בית הספר:..... טלפון:..... מיקוד:..... חתימה:.....

נספח ה

ביבליוגרפיה מוערת נבחרת (62)

א. ספרים, מסודרים לפי א"ב של שמות המחברים, העורכים או המהדירים

אטנבורו דיוויד: תבל וכלוא: גבעתיים, מסדה, חת"ע 1986. 304 עמ' (מאנגלית: עוזי פליטמן). החי והצומח ואופן הסתגלותם לסביבות בכדור הארץ.

בן שלמה יוסף: תורת האלמות של ר' משה כהרצבורג, ירושלים, מוסד ביאליק, תשמ"ו/1986. 336 עמ'. האל הטרנסנדנטי ותארי: היחס שבין אלוהים לספירות, תורת האצילות.

ברלין ישעיה: נגד הירם, מסכת ביהמ"ד (ערך וביבליוגרפיה: הנרי הארדי: מבוא: רוג'ר האוהר: תרגום מאנגלית: אהרן אמיר). תל-אביב: עם עובד, תשמ"ו/1986. 507 עמ'. בין השאר: על התנועה הרומנטית, על ההשכלה שנגד יעקב ערעיר המניח, לרבות מקיבלי: הפירוד בין מדע ההטבע למדע ההרוח: השימוש האנטי-השכלתי בכתבי יום: גדולתו של הסביציאליזם הברלי ובעיונות: המשותף והמבדיל בהשפעת המוצא היהודי על מארקס (שנה והתנכרות) ועל דישראל (גאיה יהודית האצילות).

גורן דוד: הנבול שלא הותש. חמ"ד, תשמ"ו/1986, 257 עמ'. מלחמת ההתשה בעמק בית-שאן וביישוביו, אוגוסט 1967-ספטמבר 1970.

גרינץ יהושע מ': ספר יהודית. ירושלים, מוסד ביאליק, תשמ"ו/1986. 244 עמ'. רקע היסטורי, חברתי ותרבותי, מקור ותרגום. שחזור הנוסח העברי מוהדר.

הולצמן אבנר: אבינדר המאירי וספרות המלחמה. תל-אביב: משרד הביטחון בסיוע אוניברסיטת ת"א [חת"ע/1986. 180 עמ'. התרומה העברית החשובה ביותר לספרות הפציפיסטית אחרי מלח"ע ה' ברומאנים ובסיפורים, בתיעוד ובשירה.

ז'ק משה: הסכסוך הישראלי-ערבי כצבת המעצמות. תל-אביב, הקיבוץ המאוחד, תשמ"ו/1986. 178 עמ'. ברי"מ - מתמיכה בישראל לתמיכה בערבים: עסקות הנשק הראשון, מבצע סיני ותמיכה חד צדדית בערבים: בעקבות ששת הימים: הדטאנט ומלחמת יום הכיפורים: ועידת ז'נווה: חסימה ישראלית-אמריקאית: השלום עם מצרים: מסקנות: הבלימה ההדדית של מעצמות העל.

יניב שלמה: הבלדה העברית, פרקים בהתפתחותה. חיפה, אוניברסיטת חיפה, תשמ"ו/1986. 355 עמ'. תבניות הבלדה: ראשית הבלדה העברית: שאול טשרניחובסקי, הבלדה בדורו של ביאליק: התפתחות הבלדה העברית.

מינקו מרחק: מרורים, כרוניקה קטנה. תל-אביב: סלומון (בהולנדית, 1957), תשמ"ו/96 עמ'. תעודה של קורות משפחה בכיבוש הנאצי, על להשמדתה (רבי-מכר בהולנד).

מירון דן, לאור דן: אורי ניסן גנסין, מחקרים ותעודות. ירושלים: מוסד ביאליק, תשמ"ו 1986. 434 עמ'.
הדיאלוג, תמונות נוף, המטאפורה: זמן ומקום: אי-המוגדרות והנשים הללו: מאברי הביקורת: גנסין, יאסרמן ושבת
צבי. בין השאר בהשתתפות אבן-זהר, אבן, ח' בריינסקי, אגמון-פרוכטמן, עדי צבת, ורסס, כירון.

ניצן כלה: מגילת פשר חכוכ, ממגילות מדבר יהודה (ההדירה, מכוא ופירוש). ירושלים: מוסד ביאליק
ואוניברסיטת תל-אביב, תשמ"ו 1986. 222 עמ'. על מציאת המגילה וההדירה: התוכן והאידיאולוגיה האפוקליפטית:
מאבק של האל בעולם ושל מורה הצדק ומחנהו עם כוהן הרשע ומחנהו. דטרמיניזם.

עיני יעקב: עיירות הפיתוח בנגב. מדרשת שדה בוקר, החברה להגנת הטבע, [חת"ע] [חת"ל]. 56 עמ'. ערים
חדשות, דמוגרפיה, תעסוקה ותעשייה בנגב. באר-שבע – עיר ראשה, היערכות צה"ל בנגב.

ב. כתבי עת, קבצים, אנציקלופדיות וכו', מסודרים לפי א"ב של שמות הפרסומים

מצדה כערך חינוכי – יום עיון. אפעל, יד טבנקין, [חת"ע] 1986. 40 עמ'. מצדה כמיתוס וכסמל: הקנאים כקבוצה
שלילית: הפלמ"ח ומסעותיו. המשתתפים: ז' ציון, ש' גוטמן, נ' אריאלי, י' כהן, א' זוהר, מ' פעיל.

פילון האלכסנדרוני: כתבים, א, הכתבים ההיסטוריים, הכתבים האפולוגטיים (ערכה: סוזן דינאל-נטף). ירושלים:
מוסד ביאליק והאקדמיה הליי"ל, תשמ"ו 1986. 326 עמ'. הקדמה ובין השאר נגד פלאקוס, המשלחת לגאיוס, על חי
העיון, על חי משה, מבואות של מומחים לכל חלק.

זמנים – רבעון להיסטוריה 21: כו"עמי שלמה, יעבין צבי, זרטל ערית (עורכים). תל-אביב: אוניברסיטה וזמורה-ביתן,
[חת"ע] 1986. 112 עמ'. בין השאר: הנס אצל הרודוטוס: איזבל מצרפת – מלכת אנגליה: שליחות מנשה בן-ישראל
לשוודיה: על ההיסטוריה החדשה בצרפת.

נספח ו

מרכז ההסברה * שירות הפרסומים

הופיעה

מפת ארץ הנגב ק"מ 1:400,000

שירות הפרסומים במרכז ההסברה הוציא לאור את מפת ארץ הנגב, השלישית בסדרת מפות על ארץ
ישראל (לאחר מפת השומרון ובקעת הירדן ומפת ארץ יהודה), המציגות בגיליון אחד 2 מפות צבעוניות,
מפת העבר מול מפת ההווה, כאשר האחרונה מופיעה כרקע לראשונה, ושתייהן ממחישות את
הרציפות ההיסטורית המאפיינת את ההתיישבות בחבל ארץ זה לאורך הדורות.

במפת העבר מצוינים האתרים ההיסטוריים למן תקופת האבן ועד המאה הנוכחית, דרך אתרים
כלקוליתיים, כנעניים, ישראלים, ובכללם סימון מיוחד לערי לוויים, יישובים מתקופת שיבת ציון,
מבצרים חשמונאיים והרודיאניים, קו הלימס, בתי-כנסת מתקופת המשנה והתלמוד, מערכות השקיה
מתקופות היסטוריות שונות, אתרי קרב וכד'. כן מופיעות בגיליון מפת העבר, מפות נפרדות על דרכים
עתיקות מתקופת המקרא, על חלוקת הנגב בתקופת ההתנחלות ועל היישובים בנגב בתקופת מלחמת
העצמאות.

מפת ההווה מעודכנת מבחינת הדרכים והיישובים החדשים. היא כוללת מידע הקשור לאתרי טיול ותיור,
ובכלל זה חניוני דרכים ושירותים (קמפינג), אכסניות, בתי-ספר שדה, מצפים, פארקים, שמורות טבע
ועוד. כן מופיעות בגיליון מפת ההווה, מפות נפרדות על פיתוח הנגב, אל שבטי הכדואים ועל מפרץ אילת.
מצדו השני של גיליון המפות מופיעה סקירה היסטורית ויישובית מקיפה על ארץ הנגב (כ-7,000 מלים).

מפות נוספות שראו אור במרכז ההסברה, שירות הפרסומים:

מפת ישראל התשמ"ו

מפת הגולן

מפת המים

מפת ארץ יהודה

מפת הבקעה והשומרון (מהדורה חדשה בהכנה)

את הפרסומים הנ"ל ניתן לרכוש במשרדי מרכז ההסברה שכתובותיהם נמצאות בסעיף 139.

נספח ז

מאווררים בחדרי הכיתות

התקנת מאווררי תקרה בכיתות לימוד אינה מומלצת. במקומות שקיימים בהם מאווררים כאלה, מומלץ להסירם או, לחלופין, להתקין סביבם רשת מגן הבנויה בצורה שתמנע הכנסת ידיים, אצבעות, חפצים למיניהם וכד'.

אסור להתקין מאוורר תקרה ללא רשת מגן, אלא אם כן גובה כנפי המאוורר מהרצפה הוא לפחות 3 מטרים.